Яшьләр авазы
Голоса молодых

Выпуск №1

Казан
«Рухият» нәшрияты
2009

ББК 84 (2Рос=Тат)-4
Я95

На обложке:
рисунок Рената Хусаенова (Актаныш), 14 лет, лауреат III степени

Я95 Яшьләр авазы=Голоса молодых // Выпуск I. – Казань: Рухият, 2009. – 72 с., илл. – 16 с. (на тат. и рус. яз.)

ISBN 978-5-89706-129-7

«Рухият» рухи яңарыш фонды тарафыннан 2009 елда уздырылган «Сандугач сайрар илем» исемле XII балалар иҗаты фестивале кысаларында Алабуга шәһәрендә әдәби һәм рәсем сәнгате конкурслары уздырылды. Китап сөючеләр игътибарына шушы бәйгеләрдә җиңгән балаларның иң яхшы иҗади эшләре тәкъдим ителә.

В 2009 г. в рамках XII фестиваля детского творчества «Страна поющего соловья» фонда духовного возрождения «Рухият» в г. Елабуга состоялись Литературный конкурс и конкурс Изобразительного искусства. В данном сборнике представлено творчество победителей этих конкурсов.

ISBN 978-5-89706-129-7
© «Рухият» нәшрияты, 2009

Ышанам!

«Татнефть» ААҖнең «Рухият» рухи яңарыш фонды 1997 елдан башлап нефть төбәгенең «Сандугач сайрар илем» исемле балалар иҗаты фестивале уздырып килә. 2007 елдан шушы фестиваль кысаларында ике елга бер мәртәбә яшь иҗатчылар бәйгесе уздырыла башлады. Әлеге китапта шушы бәйгедә катнашкан балаларның иҗади эшләре урын алган. Җыентык ике телдә. Рус телендә иҗат итүче балаларның барысы да диярлек шәһәрнекеләр. Әлмәт, Лениногорск, Бөгелмә, Алабуга, Түбән Кама... Язганнарында шәһәр тәрбиясе, шәһәр тәэсире әллә каян сизелеп тора. Шәһәрчә уйлауны да, шәһәрчә фикер йөртүне дә, әйләнә-тирәгә шәһәрчә мөнәсәбәтне дә тоемларга була. Ә инде татарча язган балаларның язмышлары кайсыдыр яклары белән барыбер авылга килеп тоташа: Зәй, Сарман, Әлки, Минзәлә, Азнакай районнары, Башкортстанның Борай районы... Аларның кайсылары авылда яши, укый, кайсылары авылда туган, авылда яшәгән, хәзер инде шәһәргә күчеп килгәннәр. Ни генә булмасын, аларның әсәрләре авылны, аның табигатен, андагы самимилекне, матурлыкны хәтергә төшерә... Шулай да яшь иҗатчыларны, татарча язамы ул, русчамы, туган җиргә, туган илгә мәхәббәт хисләре, әдәбият-сәнгатьне ярату, матурлыкка, гүзәллеккә омтылыш берләштерә.

Минем үземә малайларның, кызларның әдәби осталыклары, шулай ук төрле жанрларга мөрәҗәгать итүләре, пьеса, хикәя кебек катлаулы жанрларга курыкмыйча тотынулары ошады, балаларча фикер йөртү белән бергә, өлкәннәргә генә хас җитди уйланулары сокландырды.

Бала үз гомерендә бер генә шигырь, хикәя, әкият язып караса да, ул инде хыялллана, фикер йөртә, уйлана белә дигән сүз. Ул инде, иманым камил, гомере буена иҗатка, әдәбиятка, сәнгатькә, матурлыкка омтылып яшәячәк. Дөрес, әлеге балаларның күбесе, үсеп җиткәчтен, бөтенләй башка һөнәр дә сайларлар, башка өлкәләрдә эшләп йөрерләр. Әмма иҗади башлангыч, иҗат оеткысы аларның күңелләреннән берчакта да китмәячәк. Киресенчә, дөньяга, тормышка, әйләнә-тирәгә шигъри караш яшәргә, гомер итәргә, дөнья күтәргә ярдәм итәчәк. Андыйларга яшәү дә, эшләү дә, кешеләр белән аралашу да бик күпкә җиңелрәк булачак. Әдәбиятка, сәнгатькә мәхәббәтле кеше – матур күңелле, тормышны яратучан, бөтен яктан да камил шәхес ул.

Малайларның, кызларның әлеге җыентыкка туплап бирелгән әсәрләрен мин бик рәхәтләнеп укып чыктым. Шундый сәләтле балаларыбыз булуын, аларның шундый иҗат активлыгын, битараф кешеләр булып үсмәүләрен, дөньяга, җәмгыятьтәге вакыйгаларга үз мөнәсәбәтләрен күреп, шуңа сөенә-сөенә укыдым. Алар моннан соң да безне, өлкәннәрне, сөендереп яшәрләр дип ышанам.

Роберт Миңнуллин,
Татарстанның халык шагыйре

Абашева Динара Рөстәм кызы

1992 елның 24 гыйнварында Башкортстан республикасының Борай районы Бакалы авылында дөньяга килә. 1999 елда гаиләсе белән Татарстан республикасының Алабуга шәһәренә күчеп килә.

1999 елда Алабуга шәһәренең 11 нче урта мәктәбенә укырга керә. 2004 елда мәктәпне 1 нче татар гимназиясенә кушу сәбәпле, 1 нче гимназиядә белем ала башлый.

Яраткан шөгыле – хикәяләр, шигырьләр язу. Шулай ук астрономия һәм археология белән бик кызыксына. «Сандугач сайрар илем» фестиваленең III дәрәҗә лауреаты.

Очрашу

Тып-тып… Кичтән ява башлаган яңгыр төн буе яуды. Өй кыегыннан тамган тамчы тәрәзә алдындагы калайга тама. Картлар йортында яшәүче Галимә әби әнә шул тамчы тавышын төн буе тыңлады, ничек кенә йокларга тырышса да, күзенә йокы кермәде. Караваты янындагы өстәлендә торган сәгатьне ничә тапкыр алып карагандыр – тизрәк таң атканын көтте. Көткән кешегә вакыт озак үтә, диләр бит, таң атарга әле байтак сәгать бар. Ул йоклап калырга тиеш түгел, ничә еллар көткән очрашу минутын йоклап каламы соң?! Әнә күрше караватта яткан Минсафаның көтәр кешесе булмагач, тыныч кына, бер кайгысыз йоклый. Ә Галимә әбинең өч улы бар, алар инде әниләре янына берничә еллар килмәсәләр дә, Галимә әби аларны барыбер көтә. Менә бит, көтә торгач, Алланың рәхмәте, кече улы кичә хәбәр җибәргән, иртәгә киләм, дигән. Тәрбияче бу хәбәрне килеп әйткәч, Галимә әбинең сөенүен күрсәгез иде, һәрбер бүлмәгә кереп шатлыгын уртаклашты. Иртәгәсе көннең җитүен түземсезлек белән көтте. Аның кече улы, арада иң яраткан улы – Фәниле киләчәк. Ничә ел күрмәгәч, үзгәргәндер инде, тик Галимә әбинең күңелендә ул әнә шул соңгы тапкыр, җиде ел әлек күргәндәге кебек саклана.

…Урамда сирәк кенә узган машина тавышлары ишетелә, яңгыр да туктарга уйламый. Әнә шулай ята торгач, Галимә әбинең уйлары еракка, туган авылына кайтып китте.

Тормыш иптәше Фәһим белән бик тату гомер кичерделәр алар. Яшьтән үк бер-берсен яратып кавыштылар. Чит җирләргә китеп урнашырга мөмкинлекләре булса да, нишләптер туган җирне, туган авылны үз итеп, шунда төпләнеп калдылар. Бер-бер артлы өч уллары туды. Гаилә зурайгач, дүртпочмаклы өйдә кысанрак дип, Фәһиме зур итеп алтыпочмаклы өй төзеде. Үзе мәктәптә балалар укытты, ә Фәһиме авылда бригадир иде. Балалары да берсеннән-берсе матур, акыллы булып үстеләр, ата-ана сүзеннән беркайчан да чыкмадылар. Күпләргә үрнәк булырлык тату гаилә иде алар авылда. Балалар үсә торды, авылдан шәһәргә китеп укырга керделәр, армия сафларында хезмәт итеп кайттылар. Үзәкләргә үтеп керерлек җылы хатлар яза иде алар армиядән. «Әти-әни, дөньяда сездән дә кадерлерәк кем бар, без сезне өзелеп яратабыз, сагынабыз, беркайчан да ташламаячакбыз». Их, әнә шул язган сүзләре фәрештәләрнең «Амин» дигән чагына туры килмәгәндер инде, югыйсә, менә шулай ялгызы калып, картлар йортында яшәп ятмас иде.

Фәһим бик иртә дөнья куйды. Кинәт кенә йөрәге тотып үлеп китте. Олы уллары гына башлы-күзле булырга өлгергән иде. Күрәчәкне күрми гүргә кереп булмый, диләр бит, Галимә әбинең күрәчәкләре алда булган икән ул! Олы малае, өйләнеп, Себер якларында төпләнде, уртанчысы да, абыйсы янына барып урнашып, шунда төпләнде. Әни диеп өзелеп торган улларны әйтерсең алмаштырдылар, елына бер-ике тапкыр гына хат язсалар, шуңа хуш. Кечесе абыйларыннан калышмады, Себергә үк булмаса да, якындагы шәһәргә урнашты. Бик матур татар кызына өйләнде, әниләре янына еш кына кайтып йөрделәр. Галимә әби кече улы янында булганга, кайтып йөргәнгә сөенде. Улларының балалары туды, ул дүрт оныкка әби хәзер.

Галимә әбигә, яше барган саен, ялгыз яшәве авырлашты. Ерак коега суга барырга, кышларын кар көрәргә кирәк. Фәниле: «Әни үзебезгә генә яшәргә кил, ялгыз интегеп көн итмә», – дигәч, ризалашты. «Машина алырга акча җитми бит әле, әни, авылдагы өйне сатыйк», – дигәч, аңа да ризалык бирде. Өр-яңа машина алып куйды улы. Бар нәрсә дә җитеш, яшәргә дә яшәргә. Тик шул көннән Галимә әбигә генә авыр көннәр башланды, килен өчен әби артыкка әйләнде. Әбинең үксеп-үксеп елаулары ешая башлады. Улы килен сүзеннән чыкмады, әбине күрше шәһәрдәге картлар йортына урнаштырдылар, нишләптер үзләренең шәһәрендәгесенә дә түгел.

Менә шул көннән башлап җиде ел буена Галимә әби картлар йортында. Бер улы да әби янына килеп карамады. Якты дөньяга тудырган, күкрәк сөтен имезеп, назлап, төннәрен йокламыйча, елатмыйча сөеп үстергән, укытып кеше иткән ана бер баласына да кирәкмәс булды. Алар килмәсә дә, ана барыбер аларны үзенчә күңеленнән яратты, һәрберсен күңеле белән эшкә озатты, каршылады, һәр көнне ул аларны көтте. Бүген килмәделәр, бәлки, иртәгәсен килерләр әле, дип күңелен юатты. Шул уй белән ел артыннан ел үткәрде. Әле дә тәрбиячеләре әйбәт, яшәгән җирләре җылы, чиста, яхшы ашаталар, әби-бабайлар өчен өзелеп торалар. Тик… Барыбер йөрәк үзенекен итә, сагынуны, туган җирне, балаларны өзелеп сагынуны берни дә алмаштыра алмый.

…Әбинең уйларын тәрәзәдән төшкән яктылык бүлде. «Таң ата, Аллага шөкер, таң ата», – дип сөйләнә-сөйләнә, караватыннан күтәрелде ул. Иртәнге сигезгә килеп җитәм, дип хәбәр биргән бит Фәниле. Саклап кына торган иң матур күлмәген киде, кайчандыр Фәниле бүләк иткән яулыкны табып бәйләде. Озакламый калганнар – бүлмәдәгеләр дә уянды: барысы да беләләр бит бүген Галимә әбинең улы киләсен.

Менә ишектә тәрбияче Алия күренде, аның артыннан башын аска игән, чәчләренә әзрәк чал йөгергән ир-ат ияргән. Галимә әбинең йөрәге кысылыпкысылып алды. Улы, аның улы, Фәниле килгән. «Улым!» – диеп өзгәләнеп, ана улының кочагына атылды. «Әнием, йөрәгем минем, гафу ит мине, гафу ит! Мин сине өзелеп сагындым, синең өчен авылдагы өебезне яңадан сатып алдым, без синең белән анда кайтырбыз, бергә яшәрбез, мин синнән башкача аерылмам, әни», – дип өзгәләнеп кабатлады. Сүз әйтергә дә өлгермәгән Галимә әбинең кечкенә гәүдәсе улы кулыннан идәнгә таба шуып төште. Фәнил калтыранган куллары белән әнисен күтәрергә тырышты…

Галимә әбинең ничә еллар түзгән, көткән кечкенә йөрәге мондый шатлыкны, очрашуны күтәрә алмады: туктап калды. Әнисенең өстенә ятып, өзгәләнеп-өзгәләнеп елаган улын юатырга бер кеше дә кузгалмады. Ә нәрсә дип әйтә алалар соң алар аңа?! Өч улы була торып, картлар йортында тилмергән ананы алар күбрәк аңлый иде…

Гabделхакова Айгөл Фаил кызы

1995 елның 7 ноябрендә Әлмәт шәһәрендә туа.

Әтисе – нефтьче, әнисе – укытучы.

2004 елда Р.Фәхретдин исемендәге татар гимназиясенә укырга керә. Беренче шигырьләре гимназиядә туа.

Айгөл хәзер 8 нче сыйныфта укый. Җырларга, шигырьләр укырга, төрле бәйгеләрдә катнашырга ярата. «Сандугач сайрар илем» фестиваленең III дәрәҗә лауреаты.

Безнең Әлмәт

Безнең Әлмәт гел мактала
Кара алтыны белән.
Әлмәтемә җырлар язам
Йөрәк ялкыны белән.

Әлмәт – безнең туган төбәк,
Кара алтын каласы.
Үз йорты кебек ярата
Аны һәрбер баласы.

Хәйрия елы

Гел яхшылык кына эшлик,
Күңел яхшылык көтә.
Игътибарлы, шәфкатьле бул,
Яхшылыкка ни җитә.

Бер яхшылык мең бәладән
Коткара, яхшылык кыл!
Сүз белән түгел, эш күрсәт,
Шул булыр әйбәт акыл.

Гaзизова Гөлназ Рамил кызы

1991 елның 25 июлендә Азнакай районы Татар Шуганы авылында туа.

2 нче класстан әкиятләр, шигырьләр яза. Аның әкиятләре, шигырь-хикәяләре «Көмеш кыңгырау», «Ватаным Татарстан», «Маяк» газеталарында басыла. Ул рус һәм татар телендә иҗат итә. Гөлназның «Ватаным Татарстан» газетасында басылган «Кыш бабай» әкияте 1 нче урын, «Көмеш кыңгырау» газетасында «Яңа елга – яңа әкият» конкурсында «Бөдрәҗонның конкурста җиңүе» әкияте шулай ук 1 нче урын ала. Гөлназ район, республика конкурсларында да дипломнар һәм мактау кәгазьләре белән бүләкләнә. «Сандугач сайрар илем» фестиваленең II дәрәҗә лауреаты.

Беренче кар

Беренче кар әллә ничек ява
Мин атлаган туры сукмакка.
Җирнең кара йөзен каплар өчен,
Төшәдер ул нурлы җиһаннан.
Җирдән кемнәр генә йөрми бүген,
Ул да түзми инде, карала...
Ләкин бүген ялган чисталыкка
Беренче кар ява да ява...
Беренче кар, син әле саф бүген
Яңа туган үксез баладай,
Берүзеңә калып шушы җирдә,
Караласың әле бик күп бар.

Тормыш көзе

Мин яратам көзнең ачы җилен,
Сөям аның көчле салкынын.
Туң җирләрдән ялгыз килгән чакта,
Тоям төсле соңгы сулышын.
Мин яратам көзнең салкыннарын,
Әйтерсең җир уйлар уйлады –
Ниләр булды узган көздән бирле?
Нигә бу ел озак йоклады?
...Тормышларда да бит көзләр җиткән,
Ачы җилләр уйный күңелдә,
Әйтерсең лә көзләр иртә җитте,
Яшәр идең һаман җәйләрдә...

Хыял кызы

Күрегезче, мин гап-гади хыял кызы,
Мин күкләрдә телим яшәргә.
Юк, кирәкми, зинһар, кирәкми
Үзегезгә мине дәшәргә.
Күрегезче, мин кояшны үбәм,
Күк болытны кочам кулымда.
Йолдыз һәм ай белән җитәкләшеп
Әйлән-бәйлән уйныйм болында.
Болытлардан болытларга сикереп,
Җил-агайны йөгерәм үртәләп.
Ул елмаеп бармак янап кала,
Юри генә мине шелтәләп.
Кайчагында мин дә, айга утырып,
Үткәнемне уйлап сызланам.
Шул чагында никтер авыр сулап
Киләчәгем диеп уйланам.
Ә кешеләр табигатьне сүгә:
«Көн-төн яңгырява, туктамый».
Ваемсызлар... хыял кызы түккән
Күз яшьләре диеп уйламый.
Ә мин бит гап-гади хыял кызы,
Мин күкләрдә телим яшәргә.
Юк, кирәкми, зинһар, кирәкми
Үзегезгә мине дәшәргә.

Газизова Гөлфинә Илһам кызы

1998 елның 21 июнендә Сарман районы Җәлил бистәсендә туа. Китаплар укырга, төрле кичәләрдә катнашырга ярата. «Рухият»ның әдәби бәйгесендә катнашып III дәрәҗә диплом яулады.

Кар нинди була?

(Хикәя)

Урманда бер бик кызыксынучан Куян баласы яшәгән. Ул ямьле җәй көннәрендә туган, ә кыш кергәндә әле бәләкәй булган. Бәләкәй булгач, ул кышның нәрсә икәнен дә белмәгән. Карт куяннар аңа күп нәрсәләр сөйләгәннәр, өйрәткәннәр, ә Куян баласы яртысын да аңламаган. Бик бәләкәй булган шул әле ул.

Барысы да шул турыда сөйләгәч, Куян баласы да кар яуганны бик көткән. Кар нинди була икән соң ул? Бик йомшак була, диләр, койрык кебек микәнни? Салкын да була, диләр, әллә ул кар тау асты чишмәсе кебек микән? Бәлки, ул кишер кебек баллыдыр, тәмледер? Шыгырдап тора, дип тә сөйләделәр, кәбестә яфрагы кебек микән әллә ул кар? Эх, тизрәк яусын иде инде ул, монда Куян баласы аны көтә-көтә арып бетте бит инде...

Көннәрдән бер көнне Куян баласы йокысыннан иртәрәк уянды. Киерелеп-сузылып җибәрсә, ни күрсен – соры туны юкка чыккан бит! Әллә нишләгән бит ул: йөгерек тәпиләре дә, озын колаклары да, йомшак койрыгы да бөтән төрле төскә кергән! Менә нинди була икән ак төс! Кар да яумады микән, дип урамга караса, исе киткән: бөтен дөнья яп-якты, күзләрне камаштыра! Кар кояш нурында җем-җем итә, ялтырый, шундый матур инде менә!

Хәзер Куян баласы белә инде: кар ул бик йомшак та, каты да була, кирәк чакта ул суыта да, җылыта да, ул бик салкын да була, бик тиз эреп тә бетә ала икән...

Урман җәнлекләре

«Кышын нәрсә ашарбыз?» – дип,
Көздән үк кайгыралар,
Ояларын ныгыталар,
Мех туннарын яңарталар –
Урман җәнлекләре алар.

Тиен чикләвек киптерә,
Керпе үзенә алма ташый.
Төлке белән Бүре генә
«Кышын нәрсә ашарбыз?» – дип,
Күзләр буе башын кашый.

Гыйләҗева Илүзә Ягъфәр кызы

1993 елның 8 апрелендә Әлмәт шәһәрендә туа. 2000 елда Р.Фәхретдин исемендәге татар гимназиясенә укырга керә. Хәзерге вакытта 10 нчы сыйныфта белем ала. Үзенең иҗади эшчәнлеге кайчан башланганын сизми дә кала. Күңел халәтен шигъри юлларга салу аңа яшәргә көч өсти. Шигырьләрендә тормышчан темалар урын ала. Буш вакытларында шигырь язарга, җырларга ярата. Киләчәген иҗат белән бәйләргә ниятли. «Сандугач сайрар илем» фестиваленең III дәрәҗә лауреаты.

Тату гаилә

Сеңлем белән без икәүбез,
Икебез дә бик тату.
Һәркем өчен әйбәт сыйфат –
Татулыкны ярату.

Татулык булганда гына
Җылы кебек өебез.
Һәр балага, гаиләгә
Без татулык телибез.

Укытучыларга

Укытучылар – белем бирүчеләр,
Зур хөрмәткә лаек кешеләр.
Гомер буе алар онытылмый,
Күңел киштәсеннән төшмиләр.

Алар биргән белем, осталыкны
Күңел төпләренә салырбыз.
Гомер узган саен, барысын да
Берәм-берәм искә алырбыз.

Закирова Айгөл Рамил кызы

1992 елның 12 мартында Минзәлә районы Тупач авылында дөньяга килә. Шигърият белән 3 нче сыйныфта кызыксына башлый. Бүгенге көндә Балалар иҗат үзәгенең журналистика дәресләренә йөри. Шулай ук «Актаныш FM» радиосында һәм «Актаныш таңнары» газетасында штаттан тыш хәбәрче булып тора. «Сандугач сайрар илем» фестивалендә Гран-прига лаек булды.

***

Ташлы юлда тамчы хисем җуеп
Кулга алам комлы туфрак – соргылт җирне.
Түгеп узган яшьләр нәрсә булыр –
Мин югалткан сөю микән, яшерен серме?

Ап-ак каурый очыргандай, талгын җырга
Вак таш сибәм. Ефәк ябам ялан тезгә...
Күк хуҗасы алтын ай һәм зур йолдызлар
Гомер җырын көйләп төшә минем эзгә.

Бердәнберме, меңнән берме мин үткән юл?
Түтәл-түтәл гөлләр үсә күңелемдә.
Ташлы юлда хисләремне эзләп таптым,
Сукмактагы ике чыкка үрелдем дә...

***

Ач йөрәккә учлап сөю салсаң,
Бәлки, туяр иде...
Илтифатсыз карашыңнан күзләр
Җылы тояр иде...
Ерым-ерым уелгандыр җанга
Учларыңның сыры.
Бармы икән сөюләрнең очы
Яки нәзек кыры?..
Күбәләкләр канатына өрәм
Кайнар сүзләремне...
Урамнардан эзлә, яме, минем
Яшел күзләремне.

***

Тәрәзәне ялмап, елап,
Бөртек-бөртек
Яңгыр коя, кашагалар
Киртек-киртек...
Гөнаһ тулы җирдән атлыйм –
Адәм эзе...
Җилдә ыргый сыпылган ак
Калфак җебе...
Шайтан суын йотым-йотым
Йоткан дөнья,
Бак, селкенләп исерек тупыл яфрак коя...
Берәрсенең әллә инде зур туемы?
Алтын башак – кәләш, җир –
Кияү куены...

***

Бу соңгы тамчы иде бугай,
Соңгы өзелмәгән кылы сөюнең.
Агу булды шәраб савытына
Ваклап салган хисләр төенең...

Иреннәрне яндырдылар, куллар пеште.
Ялкын иде учларымда, ә мин түздем.
Соңгы ымсыну, соңгы җыр... Безнең сөю
Ноталарын җанда искән җилләр өзде.

Син зур дулкын идең диңгеземдә.
Хәзер ак күбексең... Өрсәм –
Куыкларың шартлар кебек...
Көлке!
Хәтереңдә калган булса әгәр,
Җаным көлен кыйблаларга селке...

***

Толымнарга уралган да буыннарга сеңгән,
Диварларның ташын ялап көзге җиргә иңгән
Күз яшьләре...
Таш тишәрдәй эре яңгыр тамчылады,
Күкләр ярып алтын яшен камчылады –
Җир яшьләнде...
Иреннәрдән бүртеп кан ташыды,
Күк капусына ашкындың, ярсу йөрәк!
Мин дәшмәдем...
Тулпар атның бәкәлләрен сыпырдым да
Ярсу хисләр урманына
Ут өстәдем...
Ах, өзелмәс җан кылларын тапый-тапый
Нечкәрттеме көз җилләре,
Әллә яңгыр?
Көзләр, елак күзләр аша басма салып,
Йөгерә-атлый бер кил әле
Чаңгыр-чаңгыр...
Төн карасын өмет ялы ак итмәде,
Өзелерлек дәрәҗәдә
Нечкә иде...
Син, мин – бергә! Бу ал таңдай зур хыялым
Өндә түгел, төштә иде.
Төштә иде...

Митаева Гүзәлия Минхат кызы

1991 елның 7 июлендә Чистай районының Татар Сарсазы авылында эшче гаиләсендә туа. Хәзер Әлмәт дәүләт нефть институтының икътисад һәм идарә факультетында укый. Мәктәптә укыганда ук инде шигырьләр яза. «Сандугач сайрар илем» фестиваленең III дәрәҗә лауреаты.

Мин яратам үз телемне

Мин яратам татар телен,
Анам теле булганга,
Һәр сүзеннән җанга якын
Нур бөркелеп торганга.

Мин яратам татар телен,
Бабам теле булганга,
Күңелемнең иң түрендә
Айдай балкып торганга.

Мин яратам татар телен,
Милләт теле булганга,
Һәрчак кирәк үз телеңне
Яратырга, зурларга.

Казаным!

Әй син, Казан! Әй син, якты Казан!
Нур сибәсең Идел ярыннан.
Шәмдәлләрдә янган шәмнәр сыман
Балкып тора мәчет манараң.

Әй син, Казан! Әй син, моңлы Казан!
Илһам алган Сәйдәш моңыннан.
«Әдрән», «Карурман»нар синдә туган,
Еракларга моңың таралган.

Әй син, Казан! Дәрт вә дәрман синдә,
Син кыйбласы татар иленең!
Үзең затлы, телең татлы булып,
Дан, шөһрәт казансын исемең!

Сагынып кайтам

Мин Чулманда тудым, шуңа микән,
Сулар агышларын яратам.
Саг(ы)ну-сагышларым күңелемнән
Җырлар җырлый-җырлый таратам.

Кама буе, бөдрә таллар шаулый,
Кошлар кунып сайрый талларга.
Авылымның матур мизгелләрен
Саг(ы)нып кайтам туган якларга.

Насретдинова Динә Җәмил кызы

1995 елның 17 августында туа. Әлмәт шәһәренең Р.Фәхретдин исемендәге 1 нче гимназиясендә белем ала. Шигырьләр, хикәяләр, әкиятләр иҗат итә. Беренче шигырен 7 яшендә яза. Инде 10 яшендә «Без 4 «Б» дан» дип исемләнгән, ә соңрак «Рәхмәт сиңа, Әлифбам» китаплары басылып чыга. «Тәмле төш» шигыре белән районкүләм конкурста 1 нче урынны ала, республика күләмендә III дәрәҗә диплом белән бүләкләнә. «Тәмле төш» белән район кысаларында үткән «Ау! Яшь талантлар!» бәйгесендә шулай ук III дәрәҗә диплом ала. Экологик әкияте белән Россиякүләм конкурста 3 нче урынга лаек була. 2008 елда «Ана догасы» шигыре белән 1 нче урынны яулый. «Сандугач сайрар илем» фестиваленең III дәрәҗә лауреаты.

«Дүрт»ле

Илнур мәктәптән кайтты:
«Әни, мин алдым дүртле».
Әни әйтә: «Алдалама,
Хәйләкәр төлке төсле.
    Мин күрдем көндәлегеңдә
    Тора ике икеле.
    Зур дүртле һәм зур бишле
    Анда бит юк шикелле».
«Әни, математиканы
Син әллә белмисеңме?
Икегә икене кушкач,
Дүртле була түгелме?»

Көз яшьләре

Көз яшьләре, тыелыгыз –
Сез әрәмгә китәсез.
Әмма җанны бушатырга
Тик сез ярдәм итәсез.
Көз яшьләре, тыелыгыз –
Кешеләр бит янымда.
Әмма күпме әрнү, рәнҗү
Хәзер минем җанымда.
Көз яшьләре, тыелыгыз –
Хәзер елау кирәкме?
Ник соң тынычландыралмыйм
Үксеп янган йөрәкне?

2009

Көзге урман

Көзге урман, көзге урман
Бигрәк матур киенгән.
Кызгылт-сары, ал бизәкле
Шәлләренә төренгән.
Алтын алкаларын таккан,
Кызыл алмалар чиккән.
Алтын көзнең урманнары
Бигрәк матур икән.
Урман тып-тын, ишетелә
Бары яфрак шаулавы.
Яфракларның серләрен һич
Җиңел түгел аңлавы.
Сары паласы урманның
Барысын каршы ала.
Бу паласның өсләренә
Һәркем юлларын сала.
Яфрак асларыннан гөмбә
Эшләпәләре күренә.
Тезелешеп утырганнар,
Иелеп, син өз генә.
Күк йөзләре кызгылт-сары,
Кояш байый, сүрелә.
Кояш артларында ап-ак
Вак болытлар күренә.
Көзнең табигате матур,
Көз төсләре – сары, ал.
Көз тиз үтә, кыш та җитә,
Матурлыкка хәйран кал.

2007

Низамов Илнур Илгизәр улы

1993 елның 8 июнендә Бөгелмә районының Зеленая Роща авылында дөньяга килә.

2000 елда авыл мәктәбенең 1 нче сыйныфына укырга керә. Хәзер 9 нчы сыйныфта укый. Сыйныфтан тыш эшләрдә дә актив катнаша. Мәктәпнең «Каурый каләм» түгәрәгенә йөри. Кайбер язган әкиятләре «Бөгелмә авазы» газетасы битләрендә басылып та чыга. Моннан тыш спорт түгәрәкләрендә дә шөгыльләнә, техника белән кызыксына. Киләчәктә авылда яшәячәк. Шуңа күрә авыл хуҗалыгы өчен кирәкле булган һөнәр сайларга тели. «Сандугач сайрар илем» фестиваленең III дәрәҗә лауреаты.

Кыш һәм Яз

(Әкият)

Борын-борын заманда яшәгәннәр, ди, дүрт туган: Яз, Җәй, Көз һәм Кыш. Алар тату яшәгәннәр, һәркайсының үз вакыты булган. Кешеләр дә ел фасылларының үз вакытында алмашынуын яхшы белгәннәр һәм бәйрәмнәр үткәргәннәр. Ләкин берзаман Кыш – дүртенче ел фасылы – үзенә бирелгән вакытны бик аз дип санап, үз урынын Язга бирергә теләмәгән, ди. Шуңа күрә Җиргә үзенең салкын бураннарын җибәрүне туктатмаган. Яз аптырашта калган, чөнки ул үз туганыннан мондый эшне бер дә көтмәгән. Калган туганнары белән сөйләшкәннән соң, Яз Кышны ярышка чакырырга булган. Ул: «Кайсыбыз ярышта җиңеп чыга, шуның вакыты дәвам итәчәк», – дигән. Кыш тагын буранннар туздырган, ә Яз Кояштан ярдәм сораган.

Кешеләр дә көннәрнең җылынмавына аптыраганнар, ди. Алар үзләренчә Язга ярдәмгә килгәннәр: Нәүрүз бәйрәме уздырганнар, җыр-биюләр белән күңелсез көннәрен онытырга теләгәннәр. Кешеләрнең шулай зарыгып Язны көтүләре Кышны тагын да ныграк ачуландырган.

Үзара тату яшик, дип, калган ел фасыллары да ярышны карарга килгәннәр. Башта Яз белән Кыш йөгерешеп караганнар, аннары җыр-биюдә үзләрен күрсәткәннәр. Яз һәркайсысында өлгеррәк тә, җитезрәк тә икән. Кыш, бик нык арып-талып, җиңелүен танырга һәм урынын Язга бирүен белдерергә мәҗбүр булган.

Дуслар, үзегез дә күрәсез, кайчак Кыш хәзер дә үзен күрсәтеп ала әле.

Кояш белән Болыт

(Әкият)

Борын-борын заманда яшәгәннәр, ди, Кояш белән Болыт. Алар бик тату булганнар, имеш.

Беркөнне Кояш белән Болыт очрашып сөйләшкәннәр, ди.

Болыт әйткән:

– Мин синнән көчлерәк.

– Юк, дускай, без икәү булганда көчле, – дигән Кояш.

– Шулай да мин көчлерәк. Мин хәзер сине бөтенләй каплыйм.

– Кирәкми! Мин бит кешеләргә бик кирәк! – дигән, ди, Кояш.

– Нәрсәгә? Алар синнән башка да яши ала бит.

– Син мине капласаң, бөтен җирне караңгылык басар, ә кешеләр караңгыда берни эшли алмыйлар.

– Шулай шул. Менә шуңа инде мин сине каплыйм. Кешеләр өчен мин кирәклерәк булам, – дигән дә Болыт, Кояшның җавабын да көтеп тормыйча, тиз генә эшкә керешкән.

Кояш, ничек кенә тырышмасын, үз нурларын Җир йөзенә җибәрсә дә, дустына каршы берни дә эшли алмаган. Дөнья караңгылыкка чумган. Кояш кешеләрне кызганган, ләкин нишләргә соң? Ул шунда ук бер фикергә килгән һәм бик нык кыздыра башлаган. Болыт бу эсселеккә түзә алмаган, таралган. Кояш яңадан Җиргә үз нурларын җибәргән, әмма алардан шундый эссе булган. Үсемлекләр мондый кызуга түзә алмыйча корый башлаганнар. Кешеләр дә күктә Болыт кисәгең эзләгәннәр, ди.

Болыт, бу хәлне күреп, Кояш янына ашыккан, ярдәм итәргә теләгән һәм үзенең тамчыларын сипкән. Җир йөзендә яңадан тыныч тормыш урнашкан. Моннан соң Кояш та, Болыт та бәхәсләшмәскә сүз куешканнар, ди. Шулай да кайчак йә бик эссе, йә бик яңгырлы булгалый: әллә Кояш белән Болыт бәхәсләшәме?

Садыйкова Луиза Азат кызы

1992 елның 25 июлендә Әлмәт шәһәрендә гаиләдә икенче бала булып дөньяга килә. Нәни чакта ук бик тыныч, акыллы бала була. Өйдән ерак түгел генә «Радуга» дигән балалар бакчасына йөри. 1999 елны, бакча белән саубуллашып, Р.Фәхретдин исемендәге татар гимназиясенә укырга керә. 4 нче сыйныфта спорт түгәрәгенә йөри башлый. Хәзер дә гимназия тормышында бик актив катнаша. Спортта, журналистикада, төрле фәнни конкурс-конференцияләрдә, олимпиадаларда төрле урыннарга ирешә. Алдагы тормышын язуга, тикшеренүгә багышларга өметләнә. «Сандугач сайрар илем» фестиваленең III дәрәҗә лауреаты.

Дөрес юл

(Драма дүрт пәрдәдә)

Катнашалар:

Расих абый – 50 яшьтә. Бай. Үз фирмасы бар.

Миләүшә апа – 45 яшьтә. Расихның хатыны. Иренең компаньоны.

Ләйлә – 25 яшьтә. Расихның олы кызы. Укымый, эшләми.

Айгөл – 20 яшьтә. Расихның кече кызы. Студент.

Фәрит – 20 яшьтә. Айгөл белән бергә укый.

Марат – 22 яшьтә. Ярлы студент. Айгөлнең балачак танышы, күршесе.

Халит – 20 яшьтә. Фәритнең дусты.

Беренче пәрдә

Фатирдагы бүлмә. Сәхнә уртасында зур диван, читтәрәк олы көзге, идәндә кыйммәтле келәм. Ләйлә белән Айгөл сәхнә уртасына чыгып сөйләшә башлыйлар.

Ләйлә *(көзге алдында бөтерелеп)*. Айгөл! Ишеттеңме? Кичә яңа показ мод булган ич! Уф... Дискотекада күңел ачып, күрми калганмын! Нишләргә инде, ә? *(Кычкырыбрак.)* Син мине ишетмисеңмени?

Айгөл. И апам! Ишетәм лә, тик колагым шиңә сине тыңлап. *(Авыр сулыш алып.)* Бер дә юньле сүз сөйләмисең. Мода да булган икән эш!

Ләйлә *(аптырап)*. Конечно! Мин, в отличии от некоторых, үземнең гардеробымны бик төпченеп сайлыйм. Синең көзгегә караганың бармы соң?! Гаиләбез ярлы диярсең. *(Айгөлнең күлмәген тарткалап.)* Бу сиңа килешми.

Айгөл. Әйе! Мин бөтен яшьлегемне кием сайлап, егетләр карап, күңел ачып кына уздырмыйм! *(Тавышын күтәребрәк.)* Кешенең эчке дөньясы да үсәргә тиеш.

Ләйлә. Ха! *(Ирештереп.)* Эчке дөнья, эчке дөнья! Кемгә кирәк ул? Олигархка кияүгә чыгар өчен тиешенчә кыяфәт тә ярый.

Айгөл. Фи... Олигарх. Анысы тагын нигә? Иң мөһиме... *(Әзрәк кыенсынып.)* Мәхәббәт!

Л ә й л ә. Оппа! Тукта-тукта. Әллә инде сеңелкәшемнең миннән сере бармы? *(Елмаеп, кырына утыра.)*

А й г ө л. Син көләсең лә ул, ә мин... Ә мин... Эх! Аңламассың шул.

Л ә й л ә *(үпкәләп)*. Сөйләмәсәң ни. Миңа барыбер.

А й г ө л *(кулыннан тотып)*. Үпкәләмә инде. Ярар, сөйлим. Миңа Фәрит ошый. *(Әзрәк туктап.)* Мин дә аңарда кызыксыну уятам бугай. *(Хафаланып.)* Ай!.. Ул бит хәзер килергә тиеш.

Л ә й л ә *(сеңлесенең кыяфәтенә карап)*. Киттек, бәла. Хет кешегә охшатып калыйм үзеңне. Марш минем бүлмәгә! *(Көлемсерәп.)* Хәзер красавица итәбез сине.

Айгөл һәм Фәрит.

Ф ә р и т *(барган җиреннән туктап калып)*. Фәрештә дип торам. Айгөл! Син бүген нинди матур!

А й г ө л *(елмаеп)*. Әйдә һава сулап керәбез. Урамда шундый рәхәт.

Җитәкләшеп чыгып китәләр.
Паркта. Эскәмиядә Фәрит белән Айгөл утыра.

Ф ә р и т. Карале, синең күзләрең күк төсле. Ничек элек мин моны күрмәгәнмен?

А й г ө л. Фәрит, никтер элек син генә мине белергә дә теләми идең. Ә хәзер... Хәзер нәрсә үзгәрде? Гаиләнең матди хәле моңа сәбәп түгелме?

Ф ә р и т *(сүзен бүлдереп)*. Эх, Айгөл, Айгөл! Мин альфонска охшаганмыни? Нигә алай мине рәнҗетәсең? Син ялгышасың!

А й г ө л *(егеткә елышып)*. Гафу ит, зинһар! Мин чынлап та ялгышканмын.

М а р а т керә.

Ф ә р и т. Хе! *(Мыскыллы тавыш белән.)* Карагыз әле, кем килә?

Марат асфальт себерә, Фәрит Айгөл янында үзен бу егеттән өстен күрсәтергә тырыша.

Батюшки! Бу бит теге хәерче улы. Карагыз-карагыз! Нинди чын ир-атлар эшен башкара бит ул! Ха-ха! *(Кычкырып.)* Эй, ты! Ник монда йөрисең, ә! Әллә проблемаларың әзме? Тузаныңны бүтән җирдә себер. Романтиканы таркатасың!

М а р а т *(усал караш ташлап)*. Синнән сораганнар ди кайда йөрергә икәнен! *(Үзен кыен хис итеп, шул ук вакытта каты гына.)* Берне маңып төшер идем дә, синең эше эт белән кул пычратасы килми. Йә этиеңә әләкләрсең!

Ф ә р и т *(кызып китеп, тора башлый)*. Ну күрсәтәм хәзер кирәгеңне!

Араларына Айгөл керә.

А й г ө л *(кычкырып)*. Фәрит, утыр урыныңа! Марат, юлыңда бул! Без сине монда чакырмадык.

М а р а т *(Айгөлгә үпкә тулы караш ташлап)*. Әйе! Сезнең күзләрегез акча белән томаланган. Ипиегезне эшләп алмыйсыз, шуның өстенә безнең кебекләрдән көлгән буласыз! Мәрхәмәтсезләр! Айгөл, синең дә шундый икәнеңне белмәгән идем. Чын дуслык мондый булмый ул! *(Кулын селтәп китеп бара.)*

А й г ө л *(яшь тулы күзләрен Фәриткә төбәп)*. Ялгыштык бугай...

Ф ә р и т *(Айгөлне кочаклап)*. Кит, шул чүп өчен борчылма әле! Әйдә, лучше мин сиңа чын ял итү нәрсә икәнен күрсәтәм!

А й г ө л. Кайда ул?

Ф ә р и т. Баргач күрерсең! *(Айгөлне клубка алып кереп.)* Менә бу ичмасам дөрес заведение! Әйдә биибез, Айгөл!

А й г ө л *(аптырабрак)*. Әйдә...

Ф ә р и т *(бар стойкасына барып, коктейль ала, Айгөлгә дә ала килә)*. Әйдүк, җаным! Эчеп кара әле!

А й г ө л *(бераз уйланып)*. Мин моны булдыра алмыйм, Фәрит. Гафу ит! Бер дә эчәсе килми.

Ф ә р и т. Кит инде, дускаем! Монда алкоголь юк диярлек, үзе тәмле. *(Коктейль сузып.)* Менә үзең кабып кара.

А й г ө л *(егеткә бик ошарга тырышып, эчемлекне бераз татып карый)*. Минем моңа кадәр эчкәнем юк иде! Ба! Шәп икән бит!

Ф ә р и т *(Айгөлне икенче бүлмәгә кертеп)*. Менә бу тагын да шәбрәк! *(Кесәсеннән ак порошоклы пачка чыгарып.)* Ну! Хәзер полный улет башланачак, былбылым. *(Ничек наркотикны кулланырга күрсәтеп.)* Хәзер синең чират!

А й г ө л *(бу юлысы Фәриткә кыюлыгын күрсәтер өчен)*. Синең өчен мин моны да кабып карарга әзермен! Әмма бу беренче һәм соңгы тапкыр.

Ф ә р и т *(кәнәфигә утырып)*. Әлбәттә! Тик беркемгә дә ләм-мим!

А й г ө л *(күзләрен йомып)*. Килештек! Тик барыбер ничектер күңел тыныч түгел. *(Икеләнеп, үз-үзенә.)* Ялгышрак булмады микән?

П ә р д ә.

Икенче пәрдә

Расих абыйның эш бүлмәсе. Уң тарафта олы китап киштәсе. Киштә кырында өстәл, урындык, диван. Сул тарафта телевизор һәм кәнәфи. Р а с и х а б ы й һәм М и л ә ү ш ә а п а.

М и л ә ү ш ә а п а *(көрсенеп)*. Бәгърем, без кыләчәгебез ямьле, бәхетле булсын өчен шулхәтле көч түктек. Шулаймы?

Р а с и х а б ы й. Шулай.

М и л ә ү ш ә а п а. Кызларыбыз яхшы белем ала алсын, алдагы тормышта аларга җиңел булсын дип тырыштык. Дөресен сөйлимме?

Р а с и х а б ы й. Әйе, дөресен.

М и л ә ү ш ә а п а. Соң ни сәбәпле безнең бердәнберләребез күз алдында ялгыш юлга басалар? *(Өзгәләнеп.)* Ни булды аларга? Әллә соң без гаепле микән? Расих! Ник дәшмисең?

Р а с и х а б ы й. Миләүшәм! Кадерлем! Нәрсә әйтә алам соң мин? *(Кулларын җәеп.)* Белмим.

М и л ә ү ш ә а п а *(еламсырап)*. Тормыш, тормыш... Эх! Язмыштыр инде безгә яңадан-яңа киртәләр үсти! Элек акча булмаса да, гаилә тату иде. Ә хәзер... Хәзер берсе җилбәзәк! Мода дип саташа! Икенчесе...

Р а с и х а б ы й *(гаҗәпләнеп)*. Бәй! Айгөлгә ни булган?

М и л ә ү ш ә а п а. Менә шуның турында сөйләшергә кердем дә инде кырыңа.

Р а с и х а б ы й. Яле-яле! Нәрсә булды инде тагын?

М и л ә ү ш ә а п а. Айгөл кызыбыз... Ах! Тел дә әйләнми мондый сүзләр әйтергә! *(Елый башлый.)* Төннәрен кайтмый башлады! Беркөнне шыр исерек! Үзе туктый алмыйча көлә. Сиңа әйтмәдем инде. Чишендерә башлаган идем. *(Авыр сулыш алып.)* Кесәсеннән менә бу порошок килеп төште. *(Расих абыйга бәләкәй генә пакет суза. Күз яшьләрен тыя алмыйча.)* Кичә бүлмәмә керсәм, Айгөл чалбар кесәләренә минем бриллиант беләзек белән алкамны тыгып маташа! Әллә инде берәр әшәке компаниягә эләкте микән? Йөрәкләрем өзелеп киткәндәй булды инде.

Р а с и х а б ы й *(аптырап, кинәт кәнәфигә утырып)*. Кит! Булмас!

М и л ә ү ш ә а п а. Бәй, мин сиңа алдашып утырмамын инде! Нишләргә? Нинди чара табарга? *(Куллары белән башын тотып.)* Кайдан гына төште соң бу бәлаләр безнең башкайларыбызга? И-их!

Р а с и х а б ы й *(йөрәгенә кулын куеп)*. Мда-а-а... Зур бәла килде өйгә...

Шулар ук һәм А й г ө л белән Л ә й л ә.

Л ә й л ә *(кинәт ишек ачып)*. Әни! *(Туктап.)* Нәрсә булды? Нигә елыйсың?

Р а с и х а б ы й (әкрен, шул ук вакытта нык тавыш белән). Айгөл өйдәме? *(Ләйлә баш каккач.)* Чакыр.

А й г ө л *(кылтаеп кереп)*. Ма! Па! Ни булды тагын?

Р а с и х а б ы й. Утыр, Айгөл. Сүз озын булыр.

А й г ө л *(утырып)*. Ну?

М и л ә ү ш ә а п а. Кызым! Без барысын да беләбез.

А й г ө л *(белмәмешкә салышып)*. Аңламыйм. Нәрсә беләсез?

М и л ә ү ш ә а п а. Ни булды сиңа? Кая тәгәрисең син?

А й г ө л. Ә-ә-ә! Сез тагын минем шәхси тормышыма борыннарыгызны тыгарга әзерләндегезме?! Юк! Җитте!

Р а с и х а б ы й. Нәрсә сөйли бу бала?! Әллә акылыннан язганмы? Кайда күргән әйбер бу?! Мондый яшьтә ата-ана өенә исерек кайту! Әзрәк булса да оятың, хөрмәтең бармы синең?

А й г ө л *(кычкырып)*. Мин инде бала түгел!

Р а с и х а б ы й *(бүлдереп)*. Ата-ана өчен син һәрвакыт бала! Айгөл, ишетәсеңме?! Без сине дәвалау үзәгенә бирергә килештек.

А й г ө л. Мин алкоголичка түгел! Сез дә кайбер чакта шулай күңел ачасыз! Элек өйдә утыра торган гына яхшы кыз булганда, бер дә яннарыгызга чакырып сөйләшмәдегез! Ә хәзер инде мин үзем тыңлый белә торган дуслар, күңел ача торган чаралар таптым! Берегез дә кирәкми!

М и л ә ү ш ә а п а. Җитте! Тукта!

Айгөл ишекне бәреп чыгып китә.

М и л ә ү ш ә а п а *(үксеп)*. Әй Аллам! Нишләргә?! Нишләргә?!

Р а с и х а б ы й *(дару тамызып)*. Бетте, хатын! Көчләп дәваханәгә алып барачакбыз!

М и л ә ү ш ә а п а. Син күрдеңме соң? Сиңа әйтәм! Нинди нәфрәтле иде аның күзләре! Ә син һаман үзәк тә үзәк дисең.

Р а с и х а б ы й. Ә син нәрсә тәкъдим итәсең соң?

М и л ә ү ш ә а п а. Ул бит бездән тагын да читләшәчәк! Упкын бит! Арабызда упкын! *(Үксеп елый.)*

Р а с и х а б ы й *(хатынының кулын тотып)*. Миләшем, ышан миңа! Без аны аякка бастырырбыз. Әле соң түгел!

М и л ә ү ш ә а п а *(яшьләрен сөртеп)*. Ничек, Расих? Ничек?

Р а с и х а б ы й. Тынычлан, зинһар, шаулама. *(Бераз уйлап торганнан соң, пышылдап.)* Менә без болай итәрбез! Минем бер яхшы таныш врачым бар. Шуның белән сөйләшеп алырга кирәк булыр. Янәсе, минем йөрәгем түзмәгән һәм «Скорый»да больницага алып киткәннәр.

М и л ә ү ш ә а п а. Кит, тузга язмаган сүз сөйләп утырасың мондый чакта да!

Р а с и х а б ы й. Тукта инде, ахырга чаклы тыңлап бетер! Мин эшемнән отпуск алырмын һәм әзрәк больницада ятып чыгармын. Айгөл аңлар дип уйлыйм инде кем аркасында минем больницага эләгүемне. Ә? Шәпме?

М и л ә ү ш ә а п а. И-и-и! Аңласа ни! Аңа барыбер булмасмы соң?

Р а с и х а б ы й. Руслар әйткәндәй, попытка не пытка инде ул, карчык!

М и л ә ү ш ә а п а *(әкрен генә)*. Ярар, синеңчә булып торсын әлегә. Килеп чыкмаса инде, дәваханәгә алып барырбыз.

П ә р д ә.

Өченче пәрдә

Өйдәге кунаклар өчен бүлмә. Сәхнә уртасында диван. А й г ө л белән Л ә й л ә утырып тора.

Л ә й л ә. Фәрит, син акыллы егет. Яшермә миннән, зинһар, әйт.

Ф ә р и т *(кәнәфидә җәелеп утырып)*. Ләйлә, син шундый матур, рәхәтләнеп ял итәр урынына юк-бар белән башыңны ватасың!

Л ә й л ә. Син миннән нәрсәдер яшерәсең! Айгөл синең белән аралаша башлагач үзгәрде! Ә хәзер... ул чит. Син! Син аның башын чуалттың!

Ф ә р и т *(иснәнеп)*. Ул үзе минем арттан иярде. Мин аны көчләп эчәргә дә, күңел ачарга да өйрәтмәдем. Чынын әйткәндә, туйдырды инде ул мине! Тик акча сава торган сыерым булды инде минем! Айгөл миңа кирәк! Кыяфәте дә бик әйбәт, бөтен теләгәнемне табып бирә, нәрсә әйтсәм, шуны эшли! Юләр булырга кирәк, андый кызны ычкындырсаң! *(Йодрыгын йомарлап.)* Ә ул минем менә кайда!

Л ә й л ә. Зинһар, җибәр аны! *(Елый башлап.)* Калдыр! Тимә!

Ф ә р и т. Кызыксың син! Кайдан тагы акча табыйм? Юк! Әлегә кирәк ул миңа.

Л ә й л ә *(кызып)*. Тәк! Син яхшыча әйткәнне аңламыйсың инде, әй! Алайса, мин болай эшләрмен! Айгөл шулхәтле синең белән мавыккан! Телефонында гел синең генә фотоларың!

Ф ә р и т *(көлеп)*. Тапты куркытыр әйбер!

Л ә й л ә *(хәйләкәр елмаеп)*. Анда синең наркотик дозасы кадаган чагың видеога төшерелгән, һәм ул кадрлар инде миндә! Шулай ук бер егеткә героин сатканың да сурәтләнгән! Менә хәзер эләктең, малай!

Ф ә р и т *(шунда ук җитди кыяфәт белән)*. Син юри генә әйтәсең! Мин чынлап та шулай иткән идем, тик син моны барыбер исбат итә алмаячаксың!

Л ә й л ә *(кесәсеннән диктофон чыгарып)*. Менә хәзер чын-чынлап эләктең!

Ф ә р и т *(агарынып)*. Ярар! Синеңчә булсын! Тик онытма! Мин моны болай гына калдырмаячакмын!

Л ә й л ә *(үз-үзенә)*. Вәт шайтан! Башта нинди интересный булып күренгән иде. Мда! Заманалар үзгәрә! *(Бүлмәдән урамга чыга. Маратны күрә.)*

Ләйлә һәм Марат.

Л ә й л ә. Марат! Сәлам! Хәлләрең ничек?

М а р а т *(коры гына)*. Ярыйсы әле.

Л ә й л ә *(бераз эндәшмичә торып)*. Минем бүтән ярдәм сорар кешем юк. Зинһар өчен, сүземне азакка хәтле тыңла. Аннары үзең карарсың инде, кирәкме ул сиңа, юкмы.

М а р а т *(эскәмиягә утырып)*. Ярар, тыңлыйм.

Л ә й л ә. Мин электән сине беләм. Безнең ара беркайчан да җылы булмады. Монда күбрәк мин гаеплемендер, ләкин хәзер сүз минем турында түгел. *(Әзрәк уйларын тәртипкә китереп.)* Син Айгөл белән кечкенәдән аралашасың, характерын миннән дә яхшырак беләсең.

М а р а т. Юк, Ләйлә. Син ялгышасың. Белә идең, дисәң, дөресрәк булыр. Ул хәзер гел икенче!

Л ә й л ә. Менә шуның турында сөйләшәсем килгән иде дә инде. Айгөл Фәрит белән чуала башлаганнан бирле кинәт үзгәрде. Әти-әни нишләтергә дә белмиләр! Беркөнне әтинең йөрәге тотты! Хәзер больницада! Ә Айгөл һаман күңел ачып йөри. Мин аның наркотиклар кулланганын да беләм.

М а р а т *(агарынып)*. Наркотиклар!.. Айгөл... Башка сыеп бетми! *(Ярсып.)* Син чынлап та беләсеңме, әллә шулай уйлыйсың гынамы?

Л ә й л ә. Юк! Үз күзләрем белән күрдем! Нишләргә, Марат?

М а р а т *(дулкынланып)*. Мин аны туры юлга бастырыр өчен бөтен көчемне бирәчәкмен! Айгөлнең бүген үк күзен ачарга кирәк. Ул ничәдә өйдә була?

Л ә й л ә *(рәхмәтле күзләрен төбәп)*. Биштә.

М а р а т *(эскәмиядән торып)*. Мин сезгә бүген килермен.

Л ә й л ә. Тукта!.. *(Башын аска иеп.)* Рәхмәт. Гафу ит мине элеккеге хаталарым өчен...

М а р а т. Нинди хата? Мин бернәрсә дә хәтерләмим. *(Елмаеп, кулын Ләйләнең иңенә куя.)* Юк белән башыңны катырма! Иң мөһиме – Айгөл!

Л ә й л ә *(шатланып)*. Рәхмәт. Рәхмәт сиңа, Марат!

М а р а т белән А й г ө л.

А й г ө л. Ә! Сәлам! Бу син икән! Мин инде яңа дусларым дип торам.

М а р а т. Бәй, син эреләндең инде хәзер! Иске танышларыңны гел оныттың. Тик яңа дус табам дип пешә күрмә!

А й г ө л *(елмаеп)*. Ярар инде, кызма! Шаяртырга да ярамый үзең белән!

М а р а т. Мин уенчык түгел шул!

А й г ө л. Булды-булды! Гафу ит! *(Марат кырына килеп.)* Чынлыкта, килгәнеңә бик шатмын! *(Бармак янап.)* Нигә безгә гел керми башладың?

М а р а т. Йә сиңа яңа дуслар табарга комачаулармын.

А й г ө л. Нәрсә ошамый соң сиңа аларда? Бәйләндең инде шуларга!

М а р а т. Әгәр алар сине әшәкелеккә өйрәтмәсәләр, минем бер сүзем дә юк.

А й г ө л. Әллә юри инде барыгыз да шул ук бер әйберне тукыйсыз! Мин сайлый белмим дисеңме?

М а р а т. Тәк. Аңлашылды. Мин сиңа ни әйтсәм дә барыбер. Алай булгач, мин монда кирәк тә түгел. *(Ишеккә таба атлый.)*

А й г ө л *(каршына төшеп)*. Юк инде, мин сине мондый кәеф белән җибәрмим.

М а р а т *(кире борылып)*. Әйдә ачыктан-ачык сөйләшик әле.

А й г ө л. Мин риза! Дөресен әйткәндә... Марат, мин буталып беттем! Кайда карама, мин гаепле! Әти минем аркада... *(Туктап калып елый башлый.)* Ике көн элек... *(Тотлыга-тотлыга.)* Нинди яхшы күңелле кыз иде! Үлде! Передозировка! Мин аны бу пычраклыкка, наркотикларга өйрәткән идем! Аңлыйсыңмы, Марат? Фәрит мине бүген ташлады! Яшәүнең мәгънәсе калмады! *(Марат Айгөлне кочаклый.)* Юкка гына чыкты башкайларым!

М а р а т *(Айгөлне башыннан сыйпап)*. Тынычлан, дустым. Әле дә соң түгел!

А й г ө л *(яшьле күзләрен күтәреп)*. Чынмы?

М а р а т *(ышанычлы тавыш белән)*. Чын, Айгөл, чын. Ләкин булганнарны, хаталарыңны төзәтү авыр булачак!

А й г ө л. Аһ, нишләрмен инде? Ничек әтиемә, әнием, апам күзенә күренермен? Алар миннән бизделәр бит. Ә теге кыз... *(Тагын елый.)*

М а р а т. Аны инде кайтарып булмый. Ә туганнарың барыбер сине яраталар. Гаиләдән дә якын кешеләр юк! Син ялгышсаң, алар гына сине гафу итәрләр һәм яратырлар, беркайчан да элекке хаталарны искә төшереп таламаслар. Гаилә – синең иң ныклы терәгең!

А й г ө л *(бераз тынып торганнан соң)*. Син бик акыллы, Марат. Чынлап та, бигрәк нык ялгышканмын икән! Күзләрем яңадан ачылып киткән сыман... Син булмасаң, нишләр идем?

М а р а т. Айгөл, вакытында хатаңны аңладың! Ә хәзер инде киттек гаиләң кырына! Аларны шатландырыйк.

Кулга-кул тотынышып сәхнәдән чыгып китәләр.
П ә р д ә.

Дүртенче пәрдә

Клуб. Сәхнәдә бар, урындыклар. Пәрдә күтәрелгәндә, Фәрит дусты белән сыра эчеп утыра. Ф ә р и т һәм Х а л и т.

Ф ә р и т *(кружканы корытып)*. Ну, друган! Прикинь! Ул, шул чүпрәкбаш, кемне диген әле, иң матур булган егетне кыек тәпи Чәукә малаена алыштырды! Минем тырнак очына да тормаган чүпкә!

Х а л и т. Хатын-кызлар җүләр бит алар. *(Телен көчкә әйләндереп.)* Син моны болай гына калдырма.

Ф ә р и т *(өстәлгә сугып, ямьсез тавыш белән)*. Дөрес, Халит! Котелогың әшли икән, ә! Минме? Мин! Искә алдыртам әле исемемне!

Х а л и т *(Фәритнең җилкәсеннән кагып)*. Правильно, браток! Синең белән минем кебекләр справедливостьны торгызырга тиешләр!

Ф ә р и т. Во! Шәп әйттең!

Х а л и т. Андый ала каргалар дөнья таптап йөрмәсеннәр.

Ф ә р и т *(исерек күзләрен Халитка төбәп)*. Ә син дөрес тема сөйлисең. Тик ничек башкарып булыр соң моны?

Х а л и т. Хе! Бик җиңел!

Ф ә р и т *(елмаеп)*. Әйдә әле, әйтеп сал планыңны!

Х а л и т. Марат та булган икән, ә дигәнче юк итәбез аны бу дөньядан! Бер пычак кадавы җитәчәк! Хе-хе!

Ф ә р и т *(әзрәк уйланып)*. Бәлки, кирәкмәстер... Айгөл миңа бүтән кирәкми, йөрсеннәр әйдә!

Х а л и т *(аптырап)*. Ты что? Нельзя! Син мужикмы, түгелме? Әллә чүпрәкме? Кит, тфү!

Ф ә р и т *(кызып китеп)*. Минме?! Мин баһадир! Арыслан! Ул куян үләргә тиеш.

Х а л и т. Вот бу чын ирләр сүзе! *(Эчеп куя.)*

Фәрит, кесәсенә пычак тыгып, урамга чыгып китә. Фәрит, Марат һәм Айгөл.

А й г ө л. Марат! Бәгърем! Мин шундый шатмын. Яшәү шундый рәхәт һәм җиңел! Нинди ләззәт!

М а р а т *(елмаеп)*. Ә күрдеңме соң туганнарыңның күзләрен? Бәхет балкып тора үзләреннән!

А й г ө л. Әйе... Күп кайгырттым инде мин аларны... Ләкин барысы да үтте! *(Башын өскә күтәреп.)* Шундый матур табигать! Эх! Нигә мин кош түгел? Хәзер әнә шул зәп-зәңгәр күктә очып йөрер идем.

М а р а т. Нигә сиңа кош булырга? Күкнең матурлыгы синең күзләреңдә чагыла. Кеше дә шундый гүзәл була икән!

А й г ө л *(оялып)*. Марат, синеңчә кемгә соң мин рәхмәтле бу бәхетем өчен? *(Шаян елмаеп.)* Бер иң якын дустым булмаса... беткән идем бит!

М а р а т. Юк, Айгөл, ялгышасың. Барысы да кешенең үзеннән тора. Ә син көчле ихтыярың аркасында упкыннан чыга алдың. Менә куркыттың да инде! Йөрәгемә сердце ясадың бит.

А й г ө л *(кинәт туктап)*. Ах, Марат, киттек өйгә. *(Кулын күтәреп.)* Анда Фәрит күренә! Исерек бугай.

М а р а т. Тәва кошы кебек башны гел комга яшереп яшәп булмый. Аның белән сөйләшергә кирәк.

А й г ө л *(ялварып)*. Зинһар, киттек!

М а р а т. Син кайта тор, мин куып җитәрмен.

А й г ө л. Юк! Алайса бергә!

Ф ә р и т *(мыскыллы тавыш белән)*. Күрегез әле кемнәр килә! Ба! Иске танышлар түгелме соң? Марат, чирканыч түгелме минем калдыкларым белән бергә булырга? Ха-ха! Ник көлмисез? Нәрсә карап каттыгыз? Ха-ха!

М а р а т *(кызып)*. Эх син, дуңгыз баласы! Кил әле якынрак! Күптән йодрыкларны кычыттырып йөрисең!

Ф ә р и т. Нигә соң, алай булгач, бик ерак басып торасың? Кил яныма! Ә! Аңладым! Телең генә озын синең!

М а р а т *(кырына барып этеп җибәрә)*. Чүп-чар! Башта сугышырга өйрән.

А й г ө л *(араларына кереп)*. Туктагыз! Җитте! Нишлисез сез? Фәрит, әйдә тыныч кына сөйләшәбез! Сугышмагыз!

Ф ә р и т *(пычагын чыгарып)*. Кил әле, кызый, кырыма! Кети-мети уйныйбыз! Сиңа да үчем зур!

Фәрит белән Марат сугыша башлыйлар. Марат абынып егыла. Фәрит аңа пычак белән кизәнгәндә, Айгөл Марат өстенә ташлана, һәм Маратка дигән пычак Айгөлгә эләгә.

Ф ә р и т *(артка ташланып)*. Ничек? Мин юри түгел! Ул үзе! Мин гаепсез. *(Айгөл алдында чүгәләп елый башлый.)*

Марат, Айгөл янына тезләнеп, пульсын тыңлый. Айгөлнең йөрәге типми.

М а р а т. Саклап кала алмадым. *(Башын тотып, Айгөлне үбә-үбә елый.)* Хараплар гына булды! Гафу ит, Айгөл! *(Үксеп елый.)*

Я уже не плачу.
Хватит, стоп слезам!
Ты убил надежду,
Не взглянув глазам.

Столько взлётов и падений.
Говорил, что вместе навсегда,
Вновь дарил надежду,
Вышло как всегда...

Нет, не надо слов,
Мне они постыли.
Как и в дни дедов
Женщины – рабыни.

И в глазах застыли
Адских дней кругов.

Я бы дверь закрыла,
Лишь не слышать слов,
Стон души укрыла
Стенами прозрачных снов.

***

Ты никогда в меня не верила,
Но всё равно спасибо тебе,
Что жить здесь мне доверила.
Я обязана жизнью своею тебе.

Он был и есть, и любовь твоя
Все преграды преступила.

Ради кого эти жертвы,
Я понять не могла.
Ты просто свято любила,
Хоть думала: чувства мертвы.

Оказалось: старшая дочь – своя,
А я так! «Раз уж родила...».

Эти увечья Ты мне говорила
Пусть не вслух, а взглядом.

П ә р д ә.

Сафина Лилия Илсур кызы

1995 елның 1 декабрендә татар халкының күренекле әдибе Нәби Дәүли туган авылда – Мәүләшәдә дөньяга килә. Хәзер Нурлат шәһәрендә яши.

Нурлат шәһәренә күчеп килгәндә, аңа 2 яшь тә тулмаган була. Балалар бакчасына йөргәндә үк инде, гел рифмага туры китереп сөйли торган була. Башлангыч сыйныфта укыганда «шагыйрә» дип кушамат тагалар.

Шәһәрнең 8 нче урта мәктәбендә 7 нче сыйныфта укый. «Сандугач сайрар илем» фестиваленең III дәрәҗә лауреаты.

Кояш ник көлә?

Нәни сеңлем сорау бирә:
Апа, кояш ник көлә?
Әллә мине шаяртамы,
Битемнән үбә-үбә?
Җирем җылы булсын, ди ул,
Дилә тизрәк үссен, ди.
Мәктәбендә яхшы укып,
Илгә хезмәт итсен, ди.

Алишка

Татар халкы гел янәшә куя
Ике улын: Алиш, Җәлилен.
Иҗатлары йөрәкләргә үтә,
Тәрбияли бала күңелен.
Алиш әкиятләрен укып үсәм,
Маяк итеп алам тормышта.
Тирән эчтәлекле әсәрләре,
Гади алар карап торышка.
Мин әле яшь, аның әкиятләрен
Күп тапкырлар әле сөйләрмен.
Алиш шигырьләрен көйгә салып,
Бишек җыры итеп көйләрмен.

Бала рәсеме

Ак кәгазь битен тутырып
Рәсем ясый бер бала.
Кояш ясый, ак күгәрчен,
Зәңгәр күк һәм зур кала.
Ак күгәрчен очсын биек,
Зәңгәр күкне иңләсен.
Зур калага тынычлык,
Илгә бәхет теләсен.
Оч, күгәрчен, түрәләргә
Җиткер теләкләр бездән.
Зинһар, сугыш булдырмагыз,
Яшьләр таммасын күздән.
Җир йөзендә һәрбер сабый
Әти-әниле үссен.
Кара төннәргә алмашка
Тыныч, аяз көн килсен!

Хәбибуллин Илнар Нәфис улы

1994 елның 14 сентябрендә Зәй районы Чыбыклы авылында туа.

Зәй районының Чыбыклы гомуми урта белем бирү мәктәбендә укый. Илнарның бик күп эшләрен «иң-иң» дип бәяләргә мөмкин: ул мәктәпнең иң яхшы укучысы, иң яхшы нәфис сүз остасы, иң оста гармунчысы, танылып килүче шагыйре... Мәктәптә узган бер генә чара да аның катнашыннан башка узмый. Район-шәһәр һәм республика чараларына да бик еш чакырыла ул.

Якташ шагыйребез Мөдәррис Әгъләмовның Казан шәһәрендә узган юбилей кичәсендә катнашып, шагыйрьнең үзенең дә күз яшьләрен чыгарырга мәҗбүр итәрлек тәэсирле чыгыш ясау; авылдашыбыз, Татарстанның халык артисты Фоат Зариповның бенефисында сокландыргыч чыгыш; Татарстан Республикасы мәгариф хезмәткәрләренең республика конференциясендә Президентыбыз Минтимер Шәймиев каршында нәфис сүзгә осталыгын исбатлау; «Сандугач сайрар илем» дип исемләнгән 9 нчы балалар иҗаты фестиваленең I дәрәҗә дипломлы лауреаты булу; 7 һәм 8 нче «Йолдызлык» республика телевизион яшьләр фестивальләренең дипломанты булу... Гомере әле башланып кына килүче яшь кеше өчен аз түгелдер бу. «Сандугач сайрар илем» фестиваленең III дәрәҗә лауреаты.

Китап

Маҗаралар кирәк булса әгәр,
Эзләмә син аны еракта.
Алар якын – бары кул сузымда –
Өеңдәге гади китапта!
Галәмнәргә очып, диңгез кичеп,
Эләгерсең кара урманга.
Гүзәл бакчаларда ял итәрсең –
Китап дигән сихри дөньяда.
Белем офыкларын киңәйтә дә
Мәгънә бирә кеше гомеренә.
Китап – иң зур байлык, син шуны бел,
Китап нуры иңсен күңелеңә!

Шәехова Римма Риф кызы

1992 елның 1 июлендә дөньяга килә. Бүгенге көндә Азнакай шәһәре татар гимназиясендә укый. Ул – гимназиядә оештырылган «Лидер» группасының актив әгъзасы.

Алты яшьтән шигырьләр яза башлый. Иҗат җимешләре «Ялкын», «Идел», «Салават күпере» журналларында, «Сабантуй», «Мәгърифәт», «Көмеш кыңгырау» газеталарында даими урын ала. Ул – «Ялкын» журналының үсмерләр редколлегиясе әгъзасы, «Сабантуй» газетасының яшь хәбәрчесе.

2005 елда аның «Язның беренче тамчылары» исемле китабы Казанда «Школа» нәшриятында нәшер ителә, 2007 елда Татарстан китап нәшриятында «Чыпчык килгән кунакка» исемле икенче китабы басыла, 2008 елда «Мәгариф» нәшриятында «Чәчәкле болын» исемле өченче китабы дөнья күрә.

Дәүләт автоинспекциясе оешуның 70 еллык юбилее уңаеннан оештырылган республика конкурсында «Иң яхшы шагыйрь» номинациясендә I дәрәҗә дипломга лаек була.

Республика күләмендә үткәрелә торган «Алтын каләм» фестивалендә күп еллар катнашып, алдынгы урыннар ала, шулай ук «Татэнерго» ААҖ тарафыннан оештырылган «Табышмак – бил алышмак» конкурсы дипломанты. Өч ел рәттән «Иделем акчарлагы» республика бәйгесендә катнашып, диплом һәм бүләкләргә лаек була. «Идел» яшьләр үзәге аны «Яшь язучы таныклыгы» белән бүләкли.

Римма – «Сандугач сайрар илем» IX балалар иҗаты төбәк фестивале дипломанты. Район күләмендә уздырыла торган «Чулпан» премиясе лауреаты.

«Татарстан – туган йортыбыз» яшь шагыйрьләр һәм нәфис сүз осталары район конкурсында катнашып, беренче урын яулый (2008 ел).

2008 елда «Татарстан яшьләре» газетасы оештырган «Мин гаиләмне яратам» конкурсында мактау кәгазе белән бүләкләнә.

Римма 2008 елда «Ялкын» журналы тарафыннан оештырылган «Мин – Алиш дәвамчысы» һәм Ватаным Татарстан» газетасы үткәргән «Бу ни бу?» конкурсларында җиңүче була.

2009 елда «Әгәр мин администрация башлыгы булсам» темасына багышланган район конкурсында 1 нче урынга лаек була. «Сандугач сайрар илем» фестиваленең I дәрәҗә лауреаты.

Түбәндәге китаплар җыентыгында аның шигырьләре басылып чыкты:
1. «Иделем акчарлагы» (Казан, 2005).
2. «Яшь дулкын – Новая литературная волна» (Казан, «Рухият» нәшрияты, 2006).
3. «Иделем акчарлагы» (Казан, 2006).
4. «Алмаш» (Татарстан китап нәшрияты, 2006).
5. «Иделем акчарлагы» (Казан, 2007).
6. «Добротой земля моя прекрасна» (Казан, «Заман» нәшрияты, 2008).

Акбай һәм Мияубикә

Песиебез Мияубикә
Чын дуслар эзләп йөргән.
Күптән түгел татулашты
Этебез Акбай белән.

Аңлап алды аны эт тә,
Теләгән шундук белде.
«Әйдә, уйныйк!» – дигән сыман,
Песи янына килде.

Хәзер инде көннәр буе
Бергәләп алар уйный.
Үзләренчә сөйләшәләр,
Каравы кызык шундый!

Сокланып күзәтәм һәрчак,
Иптәшләр мондый сирәк.
Кайвакытта дуслыклары
Безгә дә була үрнәк!

Яшем биштә

Олы кыз булдым инде мин,
Биш яшем тулды бүген.
Йокыдан да иртән-иртүк
Еламый тордым үзем.

Биш яшем тулган көнемдә
Биш алма бирде әни.
Кибеттән, кызым өчен, дип,
Биш зур шар алды әби.

Биш чикләвек бирде бабай,
Һәрчак бул, дип, тәртипле.
Биш тапкыр күтәрде эти
Мине түшәмгә тикле.

Ә бүләкнең иң олысын
Аларга мин ясадым,
Әз генә дә ялгышмыйча
Бишкә кадәр санадым.

Болытлар

Сокланырлык матур булып
Күктә болытлар йөзә.
Әкрен генә йөзсәләр дә,
Алар күп җирләр гизә.

– Әй, болытлар, кошлар сыман,
Кайларга юл тотасыз?
Көннәрегез давыллымы,
Төннәрегез – йокысыз?

Назлап-сыйпап үтәсезме
Урманнарны, киң кырны?
Олауларда кар-буранмы,
Әллә җылы яңгырмы?

Мизгел саен үзгәрәсез,
Күк йөзләрен яңартып,
Сафлык биреп күңелләргә,
Бар уйларны агартып...

Серле урман

Җәйге урман бик матур ул,
Сокландыра һәркемне.
«Әйдәгез сәяхәткә!» – дип
Чакырып тора безне.

Иртән кояш белән торып,
Киттек яшел урманга.
Күпме кызык яңалыклар
Яшеренгән бит анда!

Җырчы кошлар җыры белән
Агачларның шавына
Кушылып, дәртле оркестр
Гүя монда кабына.

Җәнлекләрнең ниндие юк,
Җиләкләре төрледән.
«Кабып кара!» – дип эндәшә
Татлы кызыл бөрлегән.

Бер генә көндә урманны
Булмый танып өлгереп.
Сихри дөньясы белән ул
Әкият иле кебек!

Верю!

Фонд духовного возрождения «Рухият» ОАО «Татнефть» с 1997 г. проводит фестиваль детского творчества нефтяного региона «Страна поющего соловья». С 2007 г. в рамках этого фестиваля раз в два года организуется литературный конкурс. В настоящем сборнике представлено творчество ребят, принимавших участие в этом конкурсе. Сборник двуязычный. Из тех ребят, что пишут на русском языке, почти все – городские. Альметьевск, Лениногорск, Бугульма, Елабуга, Нижнекамск... В их произведениях сразу чувствуется воспитание и влияние города. Это и городской менталитет, и городской образ мыслей, и «городское» отношение к окружающему миру. Судьба же детей, пишущих на татарском языке, одной из своих граней непременно смыкается с деревней: это Заинский, Сармановский, Алькеевский, Мензелинский, Азнакаевский районы, Бураевский район Башкортостана... Кто-то из них живет и учится в деревне, кто-то родился там, а потом переехал в город. Но, как бы там ни было, в произведениях этих ребят находят то или иное воплощение деревня, ее природа, непосредственность и красота деревенского образа жизни... В целом же всех молодых авторов, независимо от того, пишут они на татарском или русском языке, объединяют чувство прекрасного, любовь к родной земле, родной стране, тяга к литературе и искусству.

Мне лично очень понравился достаточно высокий уровень литературного мастерства юных авторов, а также их бесстрашное обращение к различным жанрам, даже таким сложным, как пьеса, рассказ... Я восхищен тем, как сочетаются в их произведениях детское видение мира с серьезными размышлениями, свойственными только взрослым.

Если ребенок хотя бы один раз в жизни написал стихотворение, рассказ или сказку, это свидетельство того, что он умеет мечтать, думать и размышлять. И отныне он – я в этом уверен – будет всю жизнь стремиться к творчеству, литературе, искусству и красоте. Правда, многие из этих ребят, став взрослыми, выберут совсем другие профессии, будут работать в других сферах. Но творческое начало, творческая закваска никогда не исчезнут из их души. Напротив, поэтический взгляд на мир, жизнь, окружающую среду будет помогать им жить, работать, общаться с людьми. Человек, любящий литературу и искусство, – это, безусловно, личность совершенная во многих отношениях, с красивой тонкой душой и любящая жизнь.

Я с удовольствием прочитал произведения ребят, представленные в этом сборнике. И очень рад тому, что у нас есть такие талантливые, активные и неравнодушные дети, что у них есть свое отношение к миру, к событиям, происходящим в обществе. Верю, что эти ребята и впредь будут радовать нас, взрослых.

Роберт Миннуллин,
народный поэт Татарстана

Абрамова Татьяна Васильевна

Родилась 4 сентября 1993 г. в г. Заинск РТ.

Обучается в малой академии наук и школьников МОУ ДОД Дом детского творчества.

Ученица 9-го класса СОШ №6. Лауреат III степени фестиваля «Страна поющего соловья».

Исповедь старого Светофора

Ох-ох-ох... И косточки-то мои ломит, и глазоньки-то болят, подслеповат стал. Да и впрямь! Торчу на этом столбе уже который год: и в осеннюю слякоть, и в зимнюю метель, и в весеннюю распутицу, а в летнюю жару пылью здесь умываюсь. Но никто так и не удосужился хоть раз мне глаза протереть. А ведь им, людям-то, самим плохо видно: то ли я им зеленым подмигнул, то ли желтым предупреждаю, то ли красным сигналю: «Стоять! Опасно!».

Что и говорить, неблагодарная у меня работа – вон сколько боевых шрамов на посту своем заработал! Это мальчишки, когда стемнеет, в зоркости соревнуются: камушками меня обстреливают – все стекла мои в трещинах! Это еще ничего... А вот у моего приятеля на перекрестке Нефтяников и Центральной и вовсе зеленый глаз разбит! Тут у любого характер испортится: он теперь только ворчит и все запрещает. А за что? За верную службу?

Сколько мы таких Петек и Васек спасли – не сосчитать! Вон – смотри! Опять третьеклассник Мишка Черемушкин через дорогу несется: на урок опаздывает. Стой! Стой, говорю! С Центральной грузовик заворачивает! И не пляши на месте – лучше в школу опоздать, чем под машину попасть. Выходить из дома пораньше надо! В следующий раз Петровичу (это постовой тут рядом со мной дежурит) скажу, чтоб родителей оштрафовал за то, что те чаду своему до сих пор Правила дорожного движения не растолковали. А ведь если бы сейчас сами сынишку-то увидели – у мамы бы точно сердечный приступ случился, а папаня бы за розгу схватился! Вот теперь – беги! Счастливой дороги!

А это Марья Степановна из соседнего дома за молоком пошла. Старушоночка совсем, еле ноги передвигает... Посвечу ей зеленым подольше, чтоб дорогу успела перейти. А Сашка – лоботряс, семиклассник из того же дома – нет, чтоб помочь, – так понесся, что ее, бедную, чуть ветром не унесло! Охохо, старость не радость... И вздремнуть бы не мешало, а нельзя: служба!

Скоро час пик начнется – вот тут только успевай в оба глаза смотреть! (Тьфу, тьфу, тьфу – у меня пока все на месте.) Аи! Что это?! Опять в меня Серега с Казанской на своем велосипеде въехал! Сейчас я тебе красный включу! Марш с дороги! Не переключусь, пока свой велосипед во двор не оттащишь. Ездить толком не умеешь, а туда же – на проезжую часть! И вообще,

тебе еще 13 лет не исполнилось. Вот когда стукнет – милости просим! И то после того, как Правила дорожного движения проштудируешь.

Ох, батюшки! Пока я тут с ним препирался, у меня чуть авария не случилась! Из-за этого сорванца я с зеленым-то подзадержался. А водители у нас секунду лишнюю подождать не могут: со всех сторон одновременно поехали, никто уступить не хочет! Да… У нас, похоже, не только детей воспитывать надо. Спокойно, граждане! Сейчас разберемся! Фу… Кажется, рассосалась пробка. Ой, сейчас Олечка из музыкальной школы пойдет. Это любимица моя из 4-го подъезда дома напротив. Уважительная: всегда на меня посмотрит, прежде чем улицу перейти, кивнет мне – и всегда только на зеленый. Я готов для нее сутками зеленым светиться. Иди, малышка, не бойся!

Стоп! Это я не ей, это лихачу на иномарке, который хотел на красный проехать. Как не стыдно, гражданин водитель! Тут же дети дорогу переходят. Правильно к нему Петрович подскочил. Пусть теперь походит пешком.

Кажется, поутихло немного. Чего это он возле меня так долго стоит? Это он на моем столбе надпись читает, которую Васька на прошлой неделе выцарапал:

Кто здесь стоит, того люблю,
Кладите живо по рублю!

Тоже мне, остряк нашелся! И до Пушкина ему далеко… Вот друг мой. Юный инспектор дорожного движения (ЮИДД называется) Витя Осокин, на открытии автогородка стихи ребятам прочитал (сам, между прочим, сочинил!), так тут я, старый, расчувствовался… До сих пор помню:

Как хорошо вам машины знакомы!
В будущем кто-то получит права,
И по планете далёко от дома
Попутешествовать выдастся вам.
Ну, а пока что вы все пешеходы,
Чтобы здоровье и жизнь сохранить,
Будем с подземным дружить переходом,
Со светофором давайте дружить!

Только и утешает, что есть все же люди, которые понимают, что и мы, трехглазые, для чего-то нужны!

Темнеет… Скоро перемигнусь с приятелем своим Светофор Светофорычем с соседнего перекрестка и переключусь на ночной режим. Эхе-хе-хе…

Наша служба и опасна, и трудна,
И на первый взгляд как будто не видна…

Болотова Дарья Валерьевна

Родилась 6 марта 1998 г. в г. Лениногорск РТ.

В 2005 г. поступила в 1-й класс средней школы №2. Сейчас учится в 4-ом классе данной школы.

С детства занимается танцами, рисует, пробует писать стихи. Является победителем «Мисс-Веснянка-2006», победителем природоохранной акции «Марш парков-2006, 2007» в номинациях: «Лукоморье», фото, рисунок на республиканском уровне. В 2008 г. заняла 1-е место в муниципальном конкурсе «Словотворчество», 3-е место – в конкурсе сочинений на противопожарную тему. Приняла участие в Российском конкурсе рисунков «Моя фантазия». Лауреат I степени фестиваля «Страна поющего соловья».

Сон

Из окна смотрю на снег.
Он вчера приснился мне:
Мягкий и пушистый,
Белый, серебристый.
Плавно опустился
На мою ладошку.
В каплю превратился –
Маленькую крошку.
Весело искрится,
Словно огонёк,
Маленькое солнышко
В ласковый денёк.

Гриб-боровик

Стоит ни низок, ни высок
Под дубом боровик.
Пузатый, масляный грибок,
Он шляпкою велик.
Под рыжий лист дубовый лес
Запрятал смельчака.
Имеет он огромный вес
Для деда лесника.
И ты с корзинкою пойди,
Найдёшь их много тут.
Смотри: другие грибники
Уже улов несут.

Мой сон

Почти невесома, летаю, как птица,
Когда захочу, я вольна приземлиться.
На горную кручу легко поднимусь,
Над морем огромным стрелой пронесусь.
Как бабочка, робко коснусь я травы,
Так ловко летать не хотели бы вы?
Секрет мой простой: не боюсь высоты,
Парю над землей, когда вижу я сны.

Бунчеева Елена Александровна

Родилась 21 июня 1992 г. в г. Лениногорск РТ. До и после ее рождения семья проживала в городе Лангепас Тюменской области Ханты-Мансийского автономного округа. В 1999 г. поступила в 1-й класс средней общеобразовательной школы № 2 г. Лениногорска.

На протяжении 10 лет учебы увлечения и интересы менялись. Пожалуй, неизменным остается интерес к словотворчеству и музыке.

Имеет благодарственные письма за успехи в поэтическом творчестве, за участие в создании стихов «А у нас свой Парнас» (2008), «Дом, где живут книги» (2006, 2007); Диплом 1-й степени в республиканском конкурсе творческих работ на родном языке «Татарстан – наш дом родной», за 2-е место в муниципальном конкурсе на лучшее сочинение на противопожарную тематику (2008); Грамоту за 1-е место в муниципальном конкурсе сочинений «Почему нужно быть грамотным?»; Грамоту 11 Республиканского фестиваля детской, юношеской и молодежной прессы «Алтын калем»; Диплом городского фестиваля детского и юношеского творчества «Родного края многоцветье» в номинации «Вокал».

Является лауреатом Всероссийского открытого конкурса «Первые шаги» и награждена Дипломом лауреата 2-й степени за сборник «Проба пера», лауреатом московского открытого конкурса «Великая Отечественная война. 60 лет спустя», участницей 4 Всероссийского Слёта друзей заповедных островов и награждена Памятным дипломом, 9 Всероссийской Олимпиады юных журналистов, победителем интеллектуальной игры «Эрудит-лото» Слёта друзей заповедных островов-2008, победителем республиканского конкурса «Замечательный вожатый-2008» в номинации «Самый энергичный и активный вожатый 2008 года РТ». Лауреат II степени фестиваля «Страна поющего соловья».

Хокку

Плачет сосулька.
Тих её хрустальный звон,
Но... утро года.
Роса на траве.
Выглянуло солнышко.
Ушли тревоги.
Дремлет природа.
Раннее солнце взошло.
Жизнь закипела.
Радуга в полнеба.
В лучах сияют капли.
Умчались грозы.
Караваны птиц.
Гроздья росы на траве.

Осень на дворе.
Ветер воет злой.
Ручей журчит весёлый.
Не властно время.
Аромат мёда.
Скворечники на липе.
Восхитительно!
Запах клевера.
Жужжанье пчёл, шмелей и ос.
В разгаре лето.
Хлещет сильный дождь.
Земля умывается.
Весна приходит.

Гирфанова Эльвира Наилевна

Родилась 11 июля 1993 г. в г. Бугульма РТ. Ученица средней школы с углубленным изучением отдельных предметов г. Бугульмы.

С 3-го класса Эльвира серьезно увлекается поэзией. Ее стихотворения регулярно публикуются в школьной газете «Как живешь, школяр?» и в школьном литературном альманахе «Сад творчества». Эльвира является участницей литературных конкурсов. Стихотворение «Моя Бугульма», представленное на муниципальный конкурс стихотворений, посвященных родному городу, было удостоено диплома I степени в номинации «Детское стихотворение». Лауреат II степени фестиваля «Страна поющего соловья».

Я в ответе

Облака пролетают над морем,
И рассвет пробуждает леса.
Чужие беды, забытое горе
Растворяются в небесах.
Я в ответе за ту безмятежность,
Что оставила звездам луна.
Отправляю всю боль в бесконечность
И храню жизнь, что миру дана.
Мне доверило небо минуты
Чистой правды и светлой души.
Я в ответе за майское утро,
За росу, что на травах лежит.
Пусть заря просыпается рано,
Я должна ее встретить, летя
Через поле и город туманный,
Ни на миг опоздать мне нельзя.
Отвечаю за утро всем светом,
Отдаю день дождливый весне.
Я в ответе за то, чтоб все это
Сохранилось навек в душе.

Дергунов Максим Юрьевич

Родился 23 ноября 1991 г. и живет в г. Бугульма РТ. Заканчивает 11-й класс средней школы №1. Любимым увлечением с детства является чтение книг. Увлекается интернет-серфингом. Из спортивных секций ходил на футбол, бокс, дзюдо. В данное время посещает школьную секцию по волейболу. Начал заниматься творчеством в возрасте 15–16 лет, но только в 2008 г. стал увлекаться составлением стихотворений. Лауреат III степени фестиваля «Страна поющего соловья».

Бессилие

Это всего лишь усталость,
Просто не хочется жить.
Я вверх подняться пытался,
Но всё глубже падал вниз.
Моё сердце тоска клевала
И когтями рвала мысли в клочья.
Что-то там, внутри, умирало
И ночами болело очень.
Я хотел спасти это что-то,
Отогреть остатком тепла –
А вдруг важно оно для кого-то...
Но надежда внезапно ушла.
Ни тепла, ни ласки, ни нежности.
Всё в какую-то кануло пропасть
И в объятиях безнадёжности
Превращается в невесомость.
В пустоте одиноких мыслей,
В одиночестве чувств пустых
Моё сердце устало билось,
У пределов последней мечты!

Мир зеркал

Отражения, кривляясь,
Вырываются на волю,
Хладнокровно улыбаясь
Или плача, но без боли...
Зеркала следят за нами,
Научившись даже слушать,
Быть и мыслями, и снами,
Искажая наши души.
Тонут в зеркале желанья,
Замедляются движенья...
Нас отдали на закланье,
Нас поймали отраженья...

Завитневич Екатерина Евгеньевна

Родилась 13 августа 1996 г. в г.Лениногорск РТ.
В школу пошла 1 сентября 2003 г., до этого посещала детский сад «Золотой колосок». Сейчас учится в 6б классе. Занимается в музыкальной школе, а также углубленно изучает английский язык, участвует в различных конкурсах и олимпиадах, не раз была победителем городских творческих конкурсов. Лауреат I степени фестиваля «Страна поющего соловья».

Любимая книга

Который раз читаю про Алису
(Не про лису, а девочку Алису),
Про ту, которая была в стране чудес
И видела волшебный сад, волшебный лес.

Мы так похожи, чуть постарше я:
Была бы ты сестреночка моя...
В стране чудес гулять вдвоем приятно,
Здесь необыкновенно и занятно.

Здесь обитают удивительные звери,
Вот дивные дворцы, и комнаты, и двери.
Волшебные деревья и волшебные цветы...
Здесь все возможно, исполняются мечты.

Мартовский заяц берет нас под руки,
Здесь не придется страдать нам от скуки.
А вот и улыбка Кота перед нами.
Улыбаются все – улыбаемся сами.

Птица Додо на плечо мое села,
С Эдом орленком мне песенку спела.
Попугайчика Лори я сразу узнала,
Как только в чудесную сказку попала.

Все мне знакомо, всех Вас я знаю.
Всех вас люблю и по вам всем скучаю.
Будем теперь мы навеки друзья.
Жить нам, ребята, без сказки нельзя!

Я про свою страну чудес, наверно, напишу,
И Льюиса Кэрролла в эту сказку приглашу.

***

Мне сегодня не до сна
На дворе уже весна.
Рано рассветает,
Снег в овраге тает.

От души поет скворец
Все о том – зиме конец.
Солнышко теплее,
Ребятам веселее.

Мама позовет на ужин
Резво побегу по лужам.
Мама дочку поругает,
Иногда и так бывает.

Игонина Ангелина Викторовна

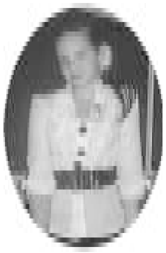

Родилась 6 января 1996 г., проживает в г. Бугульма РТ.

Веселая, доброжелательная, аккуратная, серьезная, отзывчивая, общительная, трудолюбивая, коммуникабельная девочка, сочиняет и пишет стихи с 4 лет. Любимые темы: «Дружба», «Школа», «О справедливости». Обладает чувством собственного достоинства, всегда имеет свою точку зрения, способна ее отстаивать. К критике в свой адрес относится с пониманием, стараясь исправить имеющиеся недостатки. Лауреат III степени фестиваля «Страна поющего соловья».

Любимым родителям

Друзья, сегодня в этот день
Хочу признаться не тая,
Что лучше всех на белом свете
Моя любимая семья.

Есть у меня сестра Полина
И братик маленький Гордей.
С их появлением на свете
Всем в доме стало веселей.

Немного слов скажу о папе,
Хоть много можно говорить.
Но хочется сказать о главном:
Никто не может так любить.

Под стать ему моя мамуля –
Красива, ласкова, добра.
И вся любовь их, и забота,
Все в этом мире для меня.

Мои родные, дорогие,
Я очень сильно вас люблю,
За жизнь, что вы мне подарили,
Сердечно вас благодарю!

Любимой бабулечке

Есть у меня замечательный друг.
Этого друга бабулей зовут.
Она рано встает, готовит, стирает,
Трудностей разных не замечает.

На пороге с улыбкой встречает меня,
Обнимет так крепко, но нежно, любя!
Всегда и во всем она мне помогает
И как никто меня понимает.

Дружбу такую я очень ценю,
Бабушку милую очень люблю!
И обещаю, когда подрасту,
Буду также любить
И во всем помогу!

Колыбельная для Карины

Ночь на город опустилась,
Небо звездами покрылось,
На дворе темным-темно,
Месяц заглянул в окно.
На Карину поглядел,
Тихо песенку запел:
«Спи, малышка, баю-бай,
Глазки крепко закрывай.
И любимую игрушку
Положи ты на подушку,
Ее ты крепко обними,
Спи, Кариночка, усни».

***

Теперь я не играю в куклы,
Их заменил мне младший брат.
Но жизнь намного стала интересней.
Такой замене каждый был бы рад!

Ключникова Таисия Павловна

Родилась 11 июля 1995 г. Ученица школы №2 г. Лениногорска. Увлекается чтением, рисованием, спортом.

Тая – удивительный человек. Она интересуется литературой и музыкой, любит рисовать и фотографировать. Умеет смотреть на мир каким-то своим, только ей присущим взглядом и видеть в этом мире то, что скрыто от других. Способность чувствовать по-особому окружающий мир, природу, видеть необыкновенное в людях помогает ей создавать замечательные стихи.

Рифмованные строчки складывались у нее в раннем детстве. Простые и незамысловатые, они были так трогательны и так подкупали детской доверчивостью ко всему миру и ко всем людям! Когда она стала ученицей, ее стихи появились в школьных рукописных газетах, а позже – на страницах печатной школьной газеты «Белый лист», в приложении «На крыльях Пегаса».

О чем ее стихи? О солнце и ветре, об одиноких тучках, о таинственном и полном загадок море, о «братьях наших меньших», о смысле жизни, о тех, кто всегда рядом – о маме и папе. Прочтите их, и вы приоткроете мир души Таи Ключниковой. Лауреат II степени фестиваля «Страна поющего соловья».

На гибель Пети Ростова

Бросается вперед! Летит!
Но пуля достигает – он убит!
Дрожит и дергается челюсть.
А умирать так не хотелось!
Он бросился вперед и закричал: «Ура!» –
И вот не стало юного Петра.

Но почему так получилось?
Зачем Толстой так написал?
Да чтобы каждый осознал,
Что у войны пощады нет
Ни старикам, ни детям,
Что ничего страшнее нет
Войны на свете!

Зачем детей своих давать
Войне на всесожжение?
Чтобы потом страдала мать,
Им давшая рождение?
Чтобы отец от горя стал седым,
Прощаясь с сыном молодым?

Читаю вновь рассказ –
И сердцу больно:
Быть по-другому все могло.
На смерть пошел он добровольно,
Не думая о ней,
как будто поиграл в войну.
И вот предсмертный крик
нарушил тишину…

Не лучше ли оружие оставить
И к миру взор свой устремить?
Писатель мир хотел восславить,
О крови пролитой забыть.
Нелепа смерть Ростова Пети.
Война нелепее всего на свете…

Кривошеева Валерия Егоровна

Родилась 16 ноября 1992 г. Начало обучения в школе – 1999 г., школа №616 г. Зеленограда (Москва). 11-й класс заканчиваю в г. Нижнекамске (школа №10).

На данный момент являюсь абитуриенткой факультета журналистики. Участвовала в Республиканском конкурсе детской и юношеской прессы «Алтын калям – золотое перо», Всероссийском конкурсе детского телевидения «Включайся», являюсь победительницей Нижнекамской энергетической олимпиады (номинация «журналистика»). Лауреат III степени фестиваля «Страна поющего соловья».

Шаг за шагом к профессии

«Ура! Теперь я журналист!» – преследовала меня мысль после того, как в газете «Нижнекамское время» (г. Нижнекамск) опубликовали мой первый в жизни материал. Это было более трех лет назад, и с тех пор многое изменилось в моем представлении об этой профессии, но с каким трудом приходится постигать все тонкости этого нелегкого дела…

Раньше я думала, что журналист – это человек, занимающийся поиском, переработкой и распространением информации. Но, как оказалось, такого упрощенного ответа уже недостаточно. «Особенно сейчас, когда любой, вооружившись модемом и компьютером, может заявить, что он «занимается журналистикой». Сейчас, когда техника позволяет по-новому определять нормы профессии, а порой и вовсе выбрасывать их за борт. Возможно, определение журналистики взлетело на воздух при помощи новых технологий, и поэтому теперь ею можно считать все, что угодно. Но практика показала, что цель журналистики не определяется технологией, журналистами или их методами, ее определяет нечто более фундаментальное, а именно: роль информации в жизни людей. Значит, основная цель журналиста – предоставлять людям информацию.

Впервые я пришла к этому выводу в лагере для начинающих журналистов «Желтый Бегемот», когда решила написать информационную заметку в лагерную газету. Писала о вечернем деле и допустила грубейшую ошибку – перепутала итоги. С тех пор я твердо запомнила, один из важнейших элементов журналистики: «Первое обязательство журналиста – говорить правду» (или вообще ничего не говорить). Также я сделала вывод: «Сущность журналистики заключается в тщательной проверке фактов».

Еще некоторое время мои материалы публиковались на уровне школьной газеты, и в какой-то момент я решила, что пришло время «вырасти» из заметок, написанных безо всякого представления о жанрах, литературных нормах и правилах. В полной уверенности, что перехожу на новый уровень своей деятельности, я принесла в редакцию городской молодежной газеты «От

семи до 17» (г.Нижнекамск, РТ) информационную статью на восемь тысяч знаков. Материал опубликовали, но в школе оказалось немного желающих прочитать текст такого объема целиком. После анализа проделанной работы стало понятно, что лучше было бы разбить материал на несколько частей. Такой прием помогает обратить внимание читателя на материал. Так я пришла к выводу, что текст нужно делать понятным и соразмерным.

Помимо всех вышеперечисленных пунктов, следует добавить еще один принцип: журналист должен стараться сделать важное интересным и значимым. Мне не раз приходилось писать материалы по заданию редактора, и они не всегда содержали интересную новость. Как сделать так, чтобы материал читали? Со временем я нашла ответ на этот вопрос. Во-первых, Лид должен быть интригующим, содержать какую-то изюминку, чтобы хотелось прочитать текст до конца. Также важную роль играет оригинальная подача материала. Найти особенность, рассмотреть событие со всех сторон и углядеть в ней что-то необычное – одна из задач журналиста.

Следуя принципам подготовки журналистских материалов, я продолжаю свою деятельность и по сей день. Не перестаю учиться, набираться опыта и познавать все тонкости профессии, поэтому, возможно, вскоре к этому списку правил добавятся новые, которые будут содержательнее, а тексты будут написаны профессиональнее.

Подкидыши не дают покоя

Эту историю рассказал мой знакомый. Событие семилетней давности оставило глубокий след в его душе и неприятные воспоминания. Он до сих пор считает себя виноватым, хотя ничего плохого вроде бы и не сделал.

«...В тот день меня наказали за плохие оценки. Хотя до сих пор не понимаю, зачем из-за них нужно было устраивать такую трагедию, ведь я учился всего лишь во втором классе. Мама запретила мне выходить на улицу, из-за чего я очень на нее злился. Хотелось сделать все против ее воли, поэтому, недолго думая, оделся и пошел гулять. Это потом я почувствовал свою вину, ведь мама была на работе и не могла контролировать мои действия, но в тот момент меня это мало волновало.

Бродил по улицам часа три. Не заметил, как стемнело. Поняв, что пора домой, свернул на знакомую улицу. По дороге размышлял, как объяснить маме свой легкомысленный поступок, ведь никогда раньше я не уходил из дома без ее ведома. Решив рассказать все как есть, уже уверенным шагом направился в сторону дома.

Вдруг неподалеку послышался чей-то жалобный писк. Сначала не понял, откуда он раздавался, потом догадался, что из мусорного бачка. Заглянув туда, увидел трех щенков, видимо, недавно родившихся и еще толком не окрепших. Мне стало жаль бедняжек, и я решил взять их с собой.

Мама не любила домашних животных и не разрешала заводить даже котенка, а тут я со щенками за пазухой. Шел с полной уверенностью, что она позволит мне хотя бы на время оставить несчастных.

Как я и предполагал, мама очень ждала меня. Но не спросила, где я был. С ужасом посмотрела на щенят и спустя несколько минут, чуть ли не сквозь

слезы прошептала: «Чтобы через пять минут я их не видела!». Понял, что сейчас лучше ничего не говорить, взял из холодильника еду и ушел. Не зная, куда деть бедных животных, накормил их и оставил во дворе своего дома.

Весь вечер мама не разговаривала со мной. Я тоже не проронил ни слова, потому что был обижен и зол. Рано утром побежал на то место, где оставались щенята, однако их там уже не оказалось. Я искал, но мои попытки не увенчались успехом. Чувство вины не оставляло меня, успокаивала лишь мысль, что попали они в хорошие руки.

Меня до сих пор мучает совесть за то, что не сумел в тот момент найти выход из положения. Кажется, если бы сейчас со мной произошла такая ситуация, обязательно поступил бы иначе: наверное, отдал бы подкидышей старушкам, которым одиноко, или подыскал бы для них другой приют...».

Кузьмина Анастасия Ивановна

Родилась 8 февраля 1998 г., учится в СОШ №13 г.Лениногорска. Настя отличница в учебе, отвечает за учебный сектор. Стихотворным творчеством занимается с раннего возраста. Настя – активный читатель школьной библиотеки и библиотеки филиала №3 ЦБС. Она красиво рисует, посещает кружок изобразительного искусства.

В апреле 2008 г. Кузьмина Настя участвовала в городском конкурсе «Словотворчество». Она активно участвует в жизни школы и класса. Лауреат III степени фестиваля «Страна поющего соловья».

Пёсик

Пёсик, пёсик,
Не грусти,
А на улицу гляди.
Солнце смотрит на тебя,
На унылого кота.

6 лет

Рифма

Утка-шутка,
Мышь-камыш,
Картошка-окошко...
Никто не поймёт,
Что я делаю,
Просто я рифмую слова...

6,5 лет

Ласкаржевская Галина Владимировна

Родилась 7 марта 1993 г. в г. Елабуга РТ. На данный момент учится в 10-ом классе школы №9.

С ранних лет родные заметили в ней способность выдумывать различные истории и подбирать рифмы к словам. Первое свое серьезное стихотворение сочинила в возрасте двенадцати лет, а затем завела тетрадь и стала регулярно пополнять ее новыми произведениями.

Очень любит путешествовать, посещать новые места, знакомиться с разными людьми. Мечтает когда-нибудь выпустить свою книгу. Сейчас работает над историей, но не перестает пополнять свою «копилку» новыми стихотворениями, которые возникают стихийно, чаще всего от впечатлений.

Участвовала по программе обмена опытом и недавно вернулась из поездки в г. Углич. Собирает коллекцию мифов и интересных историй. По окончании школы собирается поступить в институт, не прекращая свою творческую деятельность. Лауреат III степени фестиваля «Страна поющего соловья».

Я люблю...

Я люблю твою улыбку,
Хитрые глаза,
Слов внезапную ошибку,
А идет гроза.
Мы с тобой идем под ручку,
Брызгая в прохожих.
Нам с тобой никто не нужен,
Нет на нас похожих.
Я люблю твой смех задорный,
Утром – сонный вид,
Днем – слияние мысли сонной
Он в себе таит.
Я живу с тобой, не зная
Жизни главных бед,
Ведь с тобой сегодня вместе
Вкусный ем обед.
Пусть летит к тебе навстречу
Добрая душа,
Только жди, тебя там встречу
Тихо, не спеша.

За тебя

Ты беги по полям,
Чтобы небо поймать,
Ты беги по лесам,
Чтоб за мной успевать,
Чтобы солнце, смеясь,
Улыбнулось тебе,
И вновь ты, не таясь,
Подарил себя мне.
За тебя, за судьбу
Не устану держаться.
За тебя я, любя,
Смело буду сражаться!
Ты глазами меня
Словно в жизнь окунул
И, окно затворя,
На подушке уснул.
Видя яркие сны,
Рассмеялся ты мне –
Нет мне лучше жены
Только ты... только мне...

Обещание

Обещаю тебе –
Буду жить не спеша,
Без покора судьбе,
Непрерывно ища
Ту дорогу, тот путь,
Что завещан тобой,
Что не даст обмануть
Под прекрасной луной.
Обещаю тебе –
Никогда не уйду
И улыбку свою
Для тебя сберегу.
Обещаю твой образ
В душе сохранить
И волшебный рассказ
Для тебя сочинить.
В этой сказке моей
Ты – мой маленький принц,
Нету жадности дней,
Безразличия лиц,
В этой жизни – всё ложь,
Нету сказки такой,
Есть надежда, что мир
Будет всё же другой.

Рассвет

В жизни каждого человека случается момент, когда к нему приходит понимание в широком смысле этого слова. Понимание – это проводник, ведущий человека по течению жизни тонкой ниточкой случайных событий, когда ты совершаешь тот или иной поступок, не задумываясь о том, к чему он приведет. Ты просто знаешь, что так должно быть. Мое понимание пришло не так давно – всего с год назад, когда я проснулась рано утром со светлой головой и поняла, что должна встретить рассвет этого дня, словно он подарит мне кусочек Вселенной, которого мне не хватало для полноты жизни.

Я встала, быстро оделась и тихонько выскользнула из квартиры, чтобы не разбудить родителей. Только спустилась с последней ступеньки лестницы подъезда, как мое внимание привлек первый солнечный луч, который скользил по крышам домов, вносил радостное спокойствие и краски жизни во все, что он освещал. А в городе стояла неестественная тишина, словно время замерло, пока я стояла на крыльце. Потом на мгновение даже мое дыхание остановилось, и рождение второго луча представилось мне в полном объеме.

Решение бежать и искать место, откуда рассвет виден лучше, пришло сразу. Я бежала, спотыкалась и падала, но не останавливалась. Это не в моих правилах. Рассвет уже подходил к концу, когда мой путь завершился, лишь

последний луч осветил мое лицо, как я упала на траву, чтобы вздохнуть полной грудью. Луч же скользнул по реке, раздробился яркими бликами света и переместился к городу, чтобы дарить людям хорошие сны.

Свой кусочек вселенского понимания я уже получила и могу раскрыть его вам, ведь это простое правило, которое знают все вокруг, только душой в полной мере его не осознают. Нужно радоваться всему, что с тобой происходит, и только в этом секрет твоего успеха. Каждое событие дает возможность показать себя, изменить, сделать лучше, и это только твое решение и секреты только твоей души.

Маленькое чудо

Это был яркий солнечный день. Прохожие бежали куда-то и делали серьезный вид, как будто они идут не за хлебом в ближайшую булочную, а по каким-то президентским делам, и именно поэтому мало кто разговаривал между собой. В общем, никто никого не замечал, только я одна шла со счастливым лицом в школу. По мне было видно, что я школьница – очень теплая куртка, шапка, шарф и варежки, которые были связаны явно бабушкой. Люди с удивлением косились на меня (как школьник может идти в школу со счастливым видом?), но мне было все равно, что они обо мне думают, ведь мне было слишком хорошо. А причина была в том, что у меня родился младший брат, и я видела этот маленький комочек, который лежал в роддоме у мамы на руках и тихонечко кряхтел, а потом вдруг издал такой крик, что у меня уши заложило.

Недели через две мы встречали маму из роддома, и к этому времени мой братик подрос на три сантиметра и поправился на целый килограмм! Когда я увидела его личико, маленькие ножки, ручки и головку, которая еще даже не держится, то сразу полюбила его таким, какой он есть, ведь рождение ребенка – это великое счастье для каждой семьи, и я это почувствовала на себе. Он был такой беспомощный поначалу, но через месяц он уже держал свою голову и улыбался, завидев меня! А когда он уснул у меня на животе, положив голову на грудь, я услышала его дыхание, почувствовала, как бьется его сердечко, то поняла, что никому ни за что никогда его не отдам. Он – мое маленькое чудо.

Маклакова Мария Ивановна

Родилась 29 июня 1992 г. в г.Казани. После детского сада поступила учиться в Аксубаевскую среднюю школу №3. Любимыми предметами стали русский язык и литература.

Первое стихотворение «Мама» было напечатано в районной газете «Сельская новь». В старших классах стала писать стихи и читала их на уроках литературы своим одноклассникам.

Сейчас уже закончила школу, но писать стихи стало ее любимым увлечением. Она думает, что новые знакомства и новая студенческая жизнь подбросят ей интересные темы для новых стихов. Лауреат III степени фестиваля «Страна поющего соловья».

***

Сегодня мы любим, а завтра играем,
Сегодня смеемся, а завтра страдаем,
Сегодня мы счастливы, завтра несчастны –
Любовь контролировать мы неподвластны.
Но лучше искать, чем жить просто, без цели,
Лучше страдать, чем холодными быть,
Лучше дарить людям то, что умеем,
Лучше всего на свете любить.

Боюсь

Я боюсь, что не успею,
Я боюсь, что я влюбилась.
Думаю, что не сумею про любовь сказать, про грусть.
Я боюсь твоих объятий,
Слов и фраз твоих боюсь,
И восторженных проклятий,
И веселых встречей грусть.
Я боюсь с гобой свиданий,
Но умру тотчас без них.
Поцелуев страстных жажду,
Но тебя я оттолкну,
Если губ желанных жажду
Утолишь ты наяву.

Мартынычева Светлана Александровна

Родилась 22 июля 1991 г. в с. Тихоновка Альметьевского муниципального района РТ. Обучается в Тихоновской средней школе со 2-го класса.

Пишет стихи и сказки. В течение последних трех лет – бессменный призер городских олимпиад по литературе. Является депутатом Детской городской думы по Альметьевскому муниципальному району. Трудолюбивая, общительная, талантливая, старательная, активная. Обладает организаторскими и артистическими данными. Является ведущей всех школьных праздников и мероприятий.

Победитель всероссийских, республиканских и городских конкурсов: награждена дипломом 2-й степени (2006 г.) на Всероссийском смотре-конкурсе по экологическому образованию и воспитанию учащихся за сказку «Путешествие капельки»; заняла 2-е место за стихотворение о маме (2008 г.) на городском конкурсе творческих работ, посвященных ко дню матери); 2-е место за сочинение на тему «Что я думаю о современной России» (2008 г.); 1-е место за детское сочинение «Билет в будущее» (2008 г.); 2-е место на Республиканской научно-практической конференции учащихся, посвященной 100-летию А.Алиша (2008 г.); финалистка Республиканского конкурса детских сочинений «Билет в будущее» (2008 г.). Лауреат II степени фестиваля «Страна поющего соловья».

***

Я верить в счастье перестала…
Всему причина – это ты!
Твоя любовь лишь убивала,
Не дав мне ни одной мечты.
Ты покорял меня пустыней,
И танец наш был словно бал.
Не знала я тогда унынья,
Любовь мою ты возвышал.
Дарил заботу, счастье, радость
И говорил: «Мы навсегда!»,
Но вмиг прошла вся эта сладость,
Окончилась для нас весна!

Повсюду лишь следы утраты,
Их никому не избежать.
Возможно, скоро будем рады,
Что от судьбы смогли сбежать.
Пусть сердце очень больно бьётся –
Порою боль нужна для всех.
С годами всё навек уймётся,
Настанет череда утех.
Тогда простить друг друга сможем,
Хотя и будет нелегко.
Забыть мы и сейчас ведь можем,
Но мы друг с другом далеко…

2008

Самой дорогой!

Мама, милая моя!
Прошу, пожалуйста, прости!
Тогда была я не права.
Я умоляю, ты пойми.
Возможно, боль я принесла,
Задела душу я твою.
Поверь, сейчас я поняла
И я прощения прошу.
Ты самая родная мне,
Тебя дороже больше нет!
Всегда поможешь ты в беде
И даришь мне добро в ответ.
Тебя нежнее не найдёшь,
Ты самая родная!
Во всё поверишь, всё поймёшь,
Моя ты дорогая!
Когда бывает нелегко
И в жизни всё негладко,
Меня согреет горячо
Твоё лишь сердце сладко.
С рождения ты ангел мой –
Хранишь меня всегда!
Не нужен мне любой герой,
Одна лишь ты нужна!
Ты самый-самый лучший Друг,
Меня ты не предашь,
Неважно, что твердят вокруг,
В обиду ты не дашь.
Тебе могу доверить всё,
Сказать о всех грехах,
Поведать, как мне нелегко,
Хоть буду я в слезах.
Ты вытащишь меня в момент
Из всех тревог и неудач,
Забуду грустный я фрагмент –
Настанет череда удач!
И мы всё вместе пронесём
С тобою сквозь года.
Мы лучшие друзья вдвоём,
И это навсегда!

2008

Посвящается любимому лагерю «Юниор»!

Юниор

Юниор – ты наш дом!
Нас ты согревал теплом,
Дарил ты радость только нам,
За что спасибо скажем вам!
Здесь самый лучший коллектив,
Понятен дружбы всем мотив.
Мы здесь друг другу как семья!
И это знаем ты и я!
Здесь нет предательства и лжи,
«Минтаи» здесь и есть «Ежи»,
И это лагерь позитива,
Добра, тепла и только мира!
Здесь каждый светит, как звезда,
И озаряет небеса,
Не знает, что такое зло
Мы дарим всем одно добро.
Конечно, есть у нас раздоры,
Как в каждой жизненной семье,
Но это всё сплошные вздоры,
Они уходят в небытие!
Спасибо скажем нашим «папам» –
Семья ведь держится на них.
Спасибо скажем нашим «мамам» –
Поддержку находили в них.
Спасибо скажем «Юниору»,
Ведь это лагерь – эталон!
Заслуживает статус мира
Единогласно только он!
Спасибо всем организаторам
За море чувств, эмоций, смех.
Вы научили быть оратором,
Привлечь к работе точно всех.
Для нас вы будете всегда
Людьми, чьё слово нам закон,
Мы не забудем никогда
Манящий «Юниора» звон...

2008

Мерцалов Антон Сергеевич

Родился 13 января 1992 г. в г.Муром Владимирской области. В три года переехал в Бугульму, где живет до сих пор.

Его девиз: «Активная жизненная позиция». Ему интересно все: физика и литература, музыка и спорт. Именно поэтому у него много грамот и дипломов за отличную учебу, за активную школьную жизнь. Особенно гордится победой во Всероссийских джазовых конкурсах, на которых выступает в качестве солиста и руководителя группы, а еще тем, что его стихи часто звучат на уроках литературы. Поэзия – особенная любовь, любовь с самого детства. Воспринимает ее как глубокий, космический мир лучших человеческих чувств и сокровенных мыслей. Думает, что эта любовь на всю жизнь. Лауреат II степени фестиваля «Страна поющего соловья».

К...

Весёлые глаза той тихой незнакомки
Зажгли во мне костёр, горящий до сих пор,
Чарующий портрет и дар искусства тонкий
Наполнили мой сон. Не смог им дать отпор.
Не мог и не хотел. Что может быть чудесней:
Влюблённым представлять себе прекрасный лик,
Дыханье затая, прислушиваться к песне,
Которая в душе играет в этот миг.

Черта

Передо мною белый лист –
Пустой и плоский.
Пока он бел, пока он чист,
Он неприметен вовсе.

Так долго я в него смотрю
И, окуная в краску,
Своим пером над ним взмахну
Небрежно и без ласки.

Едва заметная черта
Застынет на бумаге.
О чём расскажет мне она? –
Томлюсь я в ожиданье.

Сынок...

Небольшая холодная и грязная комната. Полумрак. Разбросаны вещи. В углу сидит подросток.

Входит небрежно одетая женщина средних лет, недовольно оглядывается и замечает его пристальный испуганный взгляд.

– А... снова ты... мне очень тяжело,
я спать хочу!
Поешь чего-нибудь, там, кажется, была вчера еда...
Ну ладно... завтра что-нибудь куплю, отстань!
И свет включи, темно!
Я вовсе не кричу!
Да если и хочу кричу, я главная всегда!
Что? Запах от меня? Наглец! И дело не твоё!
Я денег принесла... тебе не дам! ты знаешь: я должна!
Отец твой где? Сегодня не придёт?
Пусть катится! Как надоел он мне! И ты мне надоел!
Ой, сразу он ревёт!
Какой ты жалкий! Замолчи!
Меня лекарство ждёт.
Ты лучше ложку мне и свечку принеси!
Иди-иди! Ну неужели ты замолк!
Какой-то хоть от тряпки будет толк!
Ты скоро там? Неси скорей! Неси!
Меня уже трясёт.
Ещё чуть-чуть, и день не прожит зря!
На! Ложку подержи, из сумки шприц достану я.
Обжёгся? Ну ещё бы! Такой же идиот, как твой отец...
Что смотришь так? Как будто в первый раз? Не хочешь! Ха!
Да и не дам! Мне жалко для тебя!
Не надо? Что не надо? Ты хочешь, чтобы я от счастья отказалась?!
Смешной! Ради себя?! Тебя? Тем более не откажусь!
Да что ты плачешь целый день? А, вот и шприц!
Ты бы на улицу пошёл! Ко мне должны прийти!
Что там шуршит? Ты кошечку завёл?
Избавься, это лишний рот! Тупой...
Небось больная, прям как ты... Не ной!
А... что ты сделал, сволочь! Да как ты мог!
Урод! Я столько сил потратила! Нашла!
Всё вылил! Сволочь! Сволочь!

Читая «Евгения Онегина»

Что может быть любви печальней?
Как сон, она пленяет нас,
И об Онегине прощальный
Я вам поведаю рассказ.

Судьба играет с нами вольно,
Не стану я ее винить.
И об Евгении спокойно
Мне как читателю судить.
Его притворство, маски, роли
Для светских дам я невзлюбил.
Холодность к жизни! Он не боле,
Чем в сети света угодил.
Он с миром этим был несчастлив,
Когда же понял: восемь лет
На игры низкие потратил –
Себе на это дал запрет.
В деревне, средь полей туманных,
Соседей сворой окружен,
Он с Ленским около камина
Внимал досуг, покой и сон.
Для этих мест он очень странным
Казался всем, но лишь одной
Татьяне милой был по нраву...
Была она в семье – чужой.
Своей душою отличалась,
От всех соседей, от родни,
Ждала Татьяна идеала,
Онегину клялась в любви.
Но хладен он, и чувство это
Ему не свойственно было,
И он приехал к ней с ответом,
И Тане стало тяжело...
Чужими судьбами играя,
Не смог стерпеть он жизни там,
От смерти Ленского страдая,
Уехал он к другим краям.
Спустя года он снова в свете
Татьяну ту же повстречал,
И он отдался чувствам этим,
Но как обидно... Опоздал!
Татьяна замужем! За кем же?
За другом старым прежних лет.
Уж он Татьяну любит тоже,
Пред Богом дал он ей обет...
Судьба героев драматична,
И я хочу ее делить,
Их доля глубоко трагична,
Одних любить – с другими жить.
Что может быть любви печальней?
На это ли она дана?
Чтоб мой рассказ вот так кончался:
Совсем один, совсем одна....

Можгина Нелли Анатольевна

Родилась в г. Бавлы РТ 25 февраля 1993 г. В 2000 г. поступила в 1-й класс Бавлинской средней школы №3. Старается активно участвовать в школьной жизни (на олимпиадах, в спектаклях, выпускать стенгазеты).

В свободное время сочиняет стихотворения. Пишет стихи с 10 лет. На 11-летие родители выпустили сборник ее стихов, это было самым лучшим и замечательным подарком.

С 2004 г. посещает занятия клуба любителей русской поэзии «Вдохновение» при Бавлинской Центральной библиотеке.

Участвовала в конкурсе «Литературный дебют», организованном издательством «Рухият» в 2006 г. Стихотворения «Любовь», «Весна», «Мое открытие», «Мы», «Солдат. Поэт. Человек» были опубликованы в сборнике «Яшь дулкын – Новая литературная волна», выпущенном по результатам конкурса. Лауреат II степени фестиваля «Страна поющего соловья».

Любите мир!

Не губите вы мир, не губите,
Вы храните его, берегите,
Вы утешьте его состраданием,
Вы любовью к нему загоритесь –
Не прельщаясь на его воздаянья,
Вы сроднитесь, влюбитесь, миритесь.
Вы простите его за ушибы,
И за то, что в реке мало рыбы,
И за то, что лето скоротечно,
И за то, что жизнь наша не вечна,
И за лютые дождики в праздник
Простите!
Сберегите его, полюбите.

Даже и не пробуй!!!

Если хочешь быть здоров, счастлив и богат,
То не балуйся ничем – сам же будешь рад!
Наркомания – лишь грех,
Это вред большой для всех!

Даже и не пробуй, пусть пробуют друзья!
Ты сам себе скажи: Мне этого нельзя!
Ты сам себе скажи: Не надо, не хочу!
Не будешь потом бегать к наркологу-врачу.

Не будешь потом плакать, не будешь унывать,
Не будешь ради дозы лгать и убивать.
И будет рада мама, и горд тобой отец,
И будет дома много улыбок, счастья, средств.

И так тебе не сладко, зачем всё усложнять?
И лишние проблемы себе же создавать?!
Ты лучше и не пробуй, послушайся совета,
И будет в жизни больше радости и света!!!

Никифорова Валерия Владимировна

Родилась 19 сентября 1999 г. в г. Лениногорске РТ. С 2002 г. по июнь 2006 г. посещала ДОУ №7 «Буратино». В 2006 г. поступила в 1-й класс средней общеобразовательной школы №6. Сочинять стихи начала в школе. Любит природу, животный мир, читать книги, интересуется историей. Принимает активное участие в республиканских, городских и школьных конкурсах. Лауреат III степени фестиваля «Страна поющего соловья».

Бабочка

Лето наступило.
Вся земля в цвету.
Бабочка летает
От цветка к цветку.
Пьет нектар чудесный,
Опыляет цвет.
Краше и прелестней
Ее в мире нет!
Крылышки цветные
По ветру плывут,
Радость и веселье
В жизнь нашу несут.
Маленькие феи,
Я люблю вас всех.
Пусть ваш век короткий,
Но такой успех!

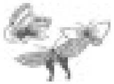

Моя мечта

Космонавтом стать хочу,
К дальним звездам полечу
Я на мощном корабле.
От того-то на Земле
Я стараюсь все успеть:
Много, много книг прочесть,
Добрых, умных песен спеть ...
С математикой сродниться,
Дружить, мыслить научиться.
Вот поэтому, друзья,
В школу я хожу не зря!
Мой дед Иван
У меня был дед Иван.
Расскажу о нем я вам.
Имя русское носил
И работать он любил.
Все в руках его горело:
Кран починит, щи сварит,
На гармошке вальс сыграет,
Вкусным чем-то угостит.
Все любили деда Ваню,
Не хватает нам его.
Мы грустим и обещаем:
Быть достойными его.
Также честно жить на свете,
Труд любить, детей растить,
Веру в лучшее хранить.

Никифорова Виктория Сергеевна

Родилась 20 мая 1999 г. в г. Лениногорск РТ, ученица МОУ «Средняя общеобразовательная школа №2 г. Лениногорска». Сочинять начала стихи с 7–8 лет. В школе свой талант стала развивать. Вика активно участвует в конкурсах словотворчества. Ее творчество было отмечено в конкурсах: «Марш парков» (3-е место); Республиканский конкурс «Рыцари пера»; Региональный конкурс «Страна поющего соловья» (2-е место); городской конкурс «Письмо водителю» (3-е место); Всероссийская олимпиада по естествознанию (2-е место). Увлекается чтением, посещает художественную школу. Лауреат II степени фестиваля «Страна поющего соловья».

Обед для кота

На клеенке на столе
Капля сладкого желе.
Пробегает мимо кошка,
Пробует все понемножку,
Думает: «Какой обед!
Ничего вкуснее нет!
Каждый день бы это было,
И хозяйка б не забыла
Каплю сладкого желе
На клеенку капать мне.
Но чужим котам – уж нет,
Не достанется обед.
Не нужны мне и конфеты,
Даже вкусные котлеты.
Если у меня желе
На клеенке на столе».

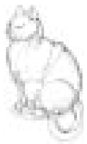

Нежность

Девочка Аленушка
Посадила зернышко.
Полила его немножко:
«Ты расти скорее, крошка.
Для тебя я буду мамой
Ласковой и нежной самой.
Буду я тебя любить
И тепло тебе дарить».
Греет землю солнышко
До самого донышка.
И на следующий денек
Пробивается росток.
Его дождик поливает,
И росточек подрастает.
Расцветет однажды днем
Под Аленкиным окном.

Фантазия

Как хорошо жирафом быть:
Из тучки прямо дождик пить,
Достать до неба головой
И любоваться радугой.
Как хорошо жирафом быть:
Со всеми птичками дружить,
Сначала с ними полетать,
Потом на шее покатать.
Как хорошо жирафом быть:
Не надо никуда спешить.
Он все на свете успевает
И никого не обижает.

Николаева Екатерина Викторовна

Родилась 10 февраля 1999 г. в г. Лениногорск РТ, ученица МОУ «Средняя общеобразовательная школа №2 г.Лениногорска».

Стихи начала писать в 5–6 лет. В школе увлеклась поэзией, стала сочинять рассказы. Участвует в школьных, городских, республиканских конкурсах словотворчества.

Ее заслуги были отмечены в конкурсах: «Марш парков» 1-е, 2-е, 3-е места; Республиканском конкурсе словотворчества «Рыцари пера» (2-е место); региональном конкурсе «Страна поющего соловья» (2-е место); на городском конкурсе «Письмо водителю» (1-е место); на Всероссийской олимпиаде по естествознанию (3-е место). Лауреат II степени фестиваля «Страна поющего соловья».

Увлекается поэзией, художественной гимнастикой.

Каникулы

Да здравствуют каникулы
И школьный Новый год,
Предпраздничные хлопоты,
Снежинок хоровод.
Пусть долго длится отдых.
Костюмы подберем,
С журналов самых модных
Мы песенку споем.
Нарядим елку в зале,
Украсим мишурой,
И пусть улыбки наши
Сияют добротой.

Норкина Ольга Андреевна

Родилась в г. Альметьевск РТ 3 февраля 1991 г. Получила образование в школе «Менеджер» №23. В свободное время занимается танцами, спортом. Любит читать, в основном зарубежную литературу. Из русской литературы предпочитает М.Цветаеву и А.Ахматову.

Стихи начала писать лет с десяти, серьезно к этому не относилась. Позже ее первыми творениями стали школьные сочинения. Многие из ее стихов печатались в школьной газете «School Times», в которой она являлась главным редактором.

В 2008 г. поступила в АГНИ. Студентка 2-го курса факультета экономики и управления. Активный член студии «Литературная гостиная» при Альметьевском государственном нефтяном институте, в котором может заниматься любимым делом. Лауреат III степени фестиваля «Страна поющего соловья».

Прощай, школа!

Как время быстро пролетело,
Мы оглянуться даже не успели.
Еще вчера вступили в первый путь,
И время то былое, нам уж не вернуть.
Но было это как в волшебной сказке,
Нас привели родители сюда,
И все вокруг казалось нам загадкой,
Мы это время не забудем никогда!

И в нашей памяти все больше выплывает
Тот первый день, великий день,
Учитель первый наш с улыбкою встречает,
А мы плутаем в школьных коридорах, словно тень,
Но быстро стены школьные освоили
И первую страничку дневника заполнили.
Неровными словами заполняется строка,
На помощь к нам спешила верная учителя рука.

О, сколько чудных жизненных моментов
Нам школа подарила навсегда,
И сколько изучили новых мы предметов,
И сколько теплоты дарили нам учителя.
Был кто-то строг, а кто-то был добрее.

Но все они вложили много сил,
И нету в мире уж, наверное, работы посложнее,
Ведь каждый в нас часть сердца и души вложил.
Со школой связаны чудесные мгновенья,
А сколько пережили мы волненья.
Была та первая, та школьная любовь.
Родителей все вызывали в школу, вновь и вновь,
Но все это мы вместе пережили,
И быстро все мы подружились.
Теперь уж не могу представить жизни без друзей,
И этих школьных и веселых дней.

Но каждому из нас
Теперь дорога предстоит другая,
И распадется наш веселый, дружный класс.
Но каждому на жизненном пути проблема предстоит такая –
Закончить школу, слезы льются из глаз...

И вот настал тот час прощанья со школой,
Так скажем: «До свидания, прощай!».
И жизнь теперь бежит дорогой новой,
Мы помним тебя, школа, вечно процветай!!!

Полоскина Олеся Алексеевна

Родилась 4 августа 1994 г. в г. Бугульма РТ. Ученица гимназии №7.

Ее дружная семья и есть основа ее доброго детства. В пять лет написала свои первые строчки-заморочки (так их назвала бабуля). Она видела, как бабуля рифмует, пишет стихи. Ей это очень нравилось, но у самой не всегда получалось. Да и сейчас без бабули толком не может. Играют с ней в буриме, т.е. рифмуют слова. А в основном – это заслуга бабули. Она научила Олесю рисовать, хотя ее мама тоже классно рисует. Бабуля работала художником-оформителем. И по роду работы ей приходилось писать стихи. Они подписывают стихами открытки, выпускают домашнюю газету и хранят для «истории». Потом все это интересно перечитывать. Сначала бабуля была редактором. А теперь эта должность перешла к Олесе, по наследству. И теперь она главный редактор! Лауреат III степени фестиваля «Страна поющего соловья».

Родина

Люблю твои родные дали,
Природы русской красоту,
Всё, что с детства мы впитали
Что носим в сердце, как мечту.
Есть где-то пальмы...
Ну и что же?
Под небом Бугульмы моей
Берёзка наша мне дороже
Понятней, ближе и милей!

В золе печёная картошка.
Воды глоток из родника,
У доброй матери окрошка,
Узор расшитый рушника.

Конёк над крышей деревянный,
В руке солдатик оловянный,
Все это, да ещё не счесть,
Наверно, родина и есть.

Благодарю

За что тебя благодарю?
За смех, за сказку, за зарю,
За тёплый вечер, сердца зной,
За то, что я «больна» тобой!

За то, что помогла забыть
Ошибки прежних лет и дней,
За то, что вновь хочу я жить,
Мечтать, любить, ценить людей.

За то, что слышу пенье птиц,
За то, что вдаль от всех столиц.
Ты верной остаёшься мне!

Ты даришь веру и зарю,
За то, что искренне люблю!
За мир, покой благодарю
И каждый миг я встречи жду!

Попова Дарья Алексеевна

Родилась 26 апреля 1992 года в г. Бугульма РТ. Очень рано начала говорить и еще в дошкольном возрасте любила сочинять сказки, играя словами и рифмами. Будучи активным и подвижным ребенком, могла часами сидеть, рассматривая в энциклопедии работы любимых художников.

Уже в школе Даша успешно выступает на городских и республиканских олимпиадах по литературе, биологии и экологии.

В 12 лет Даша написала свои первые стихи. А в 15–16 лет появляется целый цикл новых стихов, за которые в марте 2008 г. она получает диплом 1-й степени и становится победителем XXIII Всероссийского открытого конкурса «Национальное достояние России».

В 2008 г. выходит в свет первый сборник стихов «Печаль моя светла», в котором появилось авторское видение мира, глубокое и эмоциональное. Лауреат I степени фестиваля «Страна поющего соловья».

***

О, вечные романтики,
И честь вам, и хвала!
«Изгнанники, изгнанники!» –
Кричит вам вслед толпа.
Но разве это что-нибудь
Меняет хоть на миг?
Я знаю: будет, будет путь
В сто сотен терпких лиг.

Чрез недра, в выси горные
Протянется ваш след,
Пусть тропы и не торные –
Для вас уюта нет.
Найдете и настигнете
Однажды красоту,
И истину познаете:
Ей быть у вас в плену...

Сафиуллина Элина Ильшатовна

Родилась 7 января 1997 г. Сейчас ей 12 лет. Учится в школе №8, в 5А классе г. Лениногорска РТ. Из учебных предметов больше всего ей нравятся русский язык и литература. Часто фантазирует. Свои небольшие рассказы и сказки записывает в творческую тетрадь. А еще очень любит заниматься спортом: бегает, играет в волейбол, катается на лыжах. Лауреат III степени фестиваля «Страна поющего соловья».

Звездопад

Давным-давно жили-были в своем небесном доме корни Звезд и Пад. Но жили они очень недружно, часто спорили и ссорились. Пад был очень невезучий, а Звезд – очень хвастливый. Когда Пад выходил по небу погулять, набегала темная Туча, или Гроза с Молнией проходу не давали. А бывали совсем неудачные дни. Только они со Звездом разыграются, Пад обязательно споткнется и упадет прямо на Землю. А ведь это больно, к тому же неприятно и обидно. А Звезд всегда хвастался: «Ты – невезучий, потому что имя у тебя несчастливое. А у меня самое счастливое и красивое имя на свете. Я один такой. Я почти звезда». После таких слов Пад обычно уходил в другую сторону, но Звезд этого не замечал, так как был слишком занят собой.

Но однажды к ним постучалась маленькая буква.

– Кто ты? И как сюда попал? – спросили Звезд и Пад.

– Мое имя – О. Я заблудилась.

Звезду и Паду стало жаль маленькую и одинокую букву. Они решили пригласить ее к себе. И стали они жить очень дружно, по пустякам не ссорились, все делали вместе.

С тех пор, когда Звезд, О и Пад выходят погулять по небу, мы можем наблюдать красивейший звездопад.

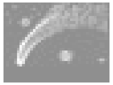

Седунова Наталья Павловна

Родилась в г. Елабуга РТ 27 декабря 1991 г. Любит читать книги и особенно стихи, как наших, так и зарубежных авторов. Можно сказать, что читает все подряд, но только художественную литературу. Сама пишет стихи лет с 14. Свои стихи считает чем-то вроде дневниковых записей. В них все ее чувства и мысли. Играет на гитаре, занимается восточными танцами. Пробует сама сочинять песни. Обожает музыку, но не переносит бессмысленных текстов. Слушает таких исполнителей, как Ю.Лоза, В.Высоцкий, В.Бутусов и группы «Пилот», «Сплин», «Агата Кристи». Очень нравятся бардовские песни.

По окончании школы собирается учиться в Санкт-Петербурге. Лауреат III степени фестиваля «Страна поющего соловья».

На пороге мечты

Здравствуй! Я твой гость.
Открой мне дверь скорей.
Принес тебе я горсть
Засохших сухарей.
Я долго шел, устал.
Меня везде бранили.
К тебе пришел, упал. Нет, не упал.
Наверно уронили.
Впусти меня, прошу!
Мне некуда идти...
Себя в дар приношу.
Ботинки стоптаны в пути.
Наверно, я всегда
К тебе стремился.
Теперь я понимаю.
Впусти! Я притомился.
Топчусь я у дверей
Всего лишь гость.
Открой. Засохших сухарей
Принес тебе я горсть.

2008

Рисунок

Нарисую солнце,
Нарисую лужу.
Из окошка кошка
Вылезла наружу.
В небе летят птицы,
В луже отраженье,
На тропинке девочка,
А в руках – печенье.
Дорисую счастье,
Дорисую ветер...
Мой такой рисунок
Лучший на всем свете!

2007

Мысли вслух

Смотрю в окно на снег. Так хочется прыгнуть и полететь вместе с ним далеко-далеко, посмотреть на страны, обнять этот мир... Дотянуться до теплого солнца и поцеловать его отражение на стекле. Упасть вниз вместе с сотнями такими же и умереть, растаяв от ответного поцелуя... Как странно... Как хорошо...

2007

Елабуга

Елабуга! Старинный город. Елабуга!
Твой облик сердцу дорог. Елабуга!
Ты в ореоле золотом
Возвысилась в величии своем.

Вокруг тебя прекрасная природа:
Луга, озера, реки и леса,
И кажется, в любое время года
Блистательна любимая краса.

Земля елабужская помнит очень многих –
Не только жителей своих, но и гостей.
И здесь пересекаются дороги
Известных и простых людей.

По улицам твоим ступали Шишкин,
И Невоструев, Салтыков-Щедрин,
И Короленко, и писатель Пришвин,
И даже Александр Грин.

«Моим стихам, как драгоценным винам,
настанет свой черед»...
Писала здесь Цветаева Марина
Не зная, что же будет наперед.

Ей выпала тяжелая судьба,
С преградами не в силах совладать,
Цветаева Марина умерла...
Оставив на душе слезы печать.

Когда-то здесь кавалерист-девица
Свои произведения писала,
И с ней никто так до сих пор и не сравнится,
Хотя и было на земле людей немало.

Елабуга! Ты возвышаешься над Камой,
Ты справила свой яркий юбилей.
Люблю по вечерам я наслаждаться панорамой,
Когда ты зажигаешь тысячи огней.

И человек, хоть раз тут побывавший,
Запомнит этот красочный визит.
И сквозь года, большие расстоянья
В душе своей частичку сохранит.

2008

Трушкина Юлия Викторовна

Родилась 16 августа 1990 г. в г. Бугульма РТ в многодетной семье рабочих.

В 1997 г. поступила в среднюю школу № 1 с углубленным изучением предметов художественно-эстетического цикла г. Бугульмы, в 2007 г. успешно закончила данное учебное заведение.

В 2007 г. поступила в Елабужское медицинское училище по специальности «Лечебное дело» по очной форме обучения. Параллельно заочно поступила на биологический факультет Елабужского государственного педагогического университета. В данный момент продолжает обучение в этих учебных заведениях.

Интересуется литературой, сама пишет стихи. Хорошо рисует. Лауреат II степени фестиваля «Страна поющего соловья».

Мы – люди!

(Ко Дню народного единства, согласия и примирения)

Все равны мы перед законом,
Перед богом и перед друг другом,
Забываем об этом порою,
Начиная свой бег по кругу.
Бьемся мы, выбивая удачу,
Иногда унижая друг друга,
Никому не подарим счастья,
Никому не протянем руку.
Бьемся мы не на жизнь, а на смерть,
Отнимая кусок другу друга,
Забывая о том, что мы братья,
Забывая, что все мы – люди.
И в Америке, и в России,
На Украине, и на Бермудах.

Мечтаю о ветре

Ветры, бушуйте!
Ветры, кричите!
Деревья ломайте,
Двигайте звезды!
Листья хватайте,
В бездну тащите.
Рвите, прохожим в лицо их кидайте!
Нет ничего противнее стран,
Ветер где нежный, тихий, спокойный,
Мне же с рожденья присущ ураган!
С ним побратаюсь я!
Буду довольна!
Как же мне хочется с вами обняться,
Как же мне хочется руку пожать!
И полетать с вами в дивном пространстве,
В бурном потоке, в шквале дождя,
На облаках иногда отдыхая…
Ветры, ну где же вы?!
Мчитесь скорее!
Сколько уж ждать вас?!
…Опять прилетели…
Умчались, сбежали,
Стих даже щебет птиц,
Тихо, спокойно всё.
Дымка рассеялась.
Смылись туманы.
Всё озарилось лучом предрассветным.

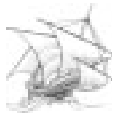

Фадеева Любовь Сергеевна

Родилась 13 февраля 1992 г. в г. Лениногорск РТ.

Ученица МОУ «Средняя общеобразовательная школа №2 г. Лениногорска».

Свой первый стих Люба написала в 14 лет. В основном они были о любви, о самом светлом и прекрасном чувстве на свете. В стихотворениях переплетаются отклики радости, счастья и горести. Она также любит рисовать, и у неё это отлично получается.

Свои способности не раз проявляла в Открытой Международной природоохранной акции «Марш парков» и стала победителем конкурса рисунков «Река моего детства», награждена грамотой.

Люба – победитель Республиканского конкурса детской поэзии «Рыцари пера» (номинация «Подарок книге»), в «Созвездии молодых поэтов» награждена Дипломом I степени, стала лауреатом III степени XII регионального фестиваля детского творчества «Страна поющего соловья».

Также достигла успехов в спорте. Почетное место занимает грамота за III место во Всероссийских соревнованиях по легкоатлетическому многоборью на призы заслуженного мастера спорта Ирины Востриковой.

Прости

Прости, что не смогла с тобой остаться,
Я ухожу, пожалуйста, пойми.
Прости, что не смогла я удержаться,
И слёзы побежали, как ручьи.
Прости, что не была с тобою честной,
Я думала так лучше для двоих.
Прощай! Уже не будет так, как прежде.
Я не люблю тебя! Поверь!

Чаадаева Анастасия Сергеевна

Родилась 23 марта 1992 г. в г. Лениногорск РТ.

В 1999 г. пооступила в школу. С детства увлекается музыкой, закончила музыкальную школу по классу «фортепиано». Умеет играть на гитаре. Начала пробовать писать стихи еще в начальных классах. Что-то получается, что-то нет. Есть успехи в городских творческих конкурсах. Лауреат III степени фестиваля «Страна поющего соловья».

О весне

Сегодня птицы прилетели,
И на дворе звенит капель.
Ведь так бывает лишь в апреле,
Играет солнышко весь день.

На перезвон капели звонкой
Слетается весь птичий род.
И стайками над облаками
Кружит весенний небосвод.

Да, так бывает лишь в апреле,
Когда весна стучится к нам,
Когда подснежник, чуть белея,
Смеётся солнечным лучам.

А стаи птиц над облаками
Плывут в вечерней тишине.
И вся природа пишет с нами
Стихотворенье о весне.

***

Птица, ты птица, родная, вольная.
Скоро в полет позовёт синева.
Будешь лететь над рекой, океаном,
Высь, озаряя взмахом крыла.

Там, впереди – необъятные дали,
Манит простор, облака, небеса.
Но почему же ты вновь начинаешь
Путь свой обратный к началу гнезда?

Запахом, цветом ли, радугой красок
Вновь позовёт родное гнездо.
Песни ли звонче поются и краше,
Только лишь солнце взойдёт на заре.

Вестники солнца, весны и раздолья,
Вновь два крыла в голубой синеве.
Снег или ветер, дождь, непогода –
Всё нипочём вам в родной стороне.

Эчтәлек
Содержание

Ышанам! *Р.Миңнуллин* 3
Абашева Динара Рөстәм кызы. Очрашу 4
Габделхакова Айгөл Фаил кызы. Безнең Әлмәт 6
Хәйрия елы 6
Газизова Гөлназ Рамил кызы. Беренче кар 7
Тормыш көзе 7
Хыял кызы 8
Газизова Гөлфинә Илһам кызы. Кар нинди була? 9
Урман җәнлекләре 9
Гыйләҗева Илүзә Ягъфәр кызы. Тату гаилә 10
Укытучыларга 10
Закирова Айгөл Рамил кызы
«Ташлы юлда тамчы хисем җуеп...» 11
«Ач йөрәккә учлап сөю салсаң...» 11
«Тәрәзәне ялмап, елап...» 11
«Бу соңгы тамчы иде бугай...» 12
«Толымнарга уралган да, буыннарга сеңгән...» 12
Митаева Гүзәлия Минхат кызы. Мин яратам үз телемне 13
Казаным! 13
Сагынып кайтам 13
Насретдинова Динә Җәмил кызы. «Дүрт»ле 14
Күз яшьләре 14
Көзге урман 14
Низамов Илнур Илгизәр улы. Кыш һәм Яз 15
Кояш белән Болыт 16
Садыйкова Луиза Азат кызы. Дөрес юл 17
Сафина Лилия Илсур кызы. Кояш ник көлә? 26
Алишка 26
Бала рәсеме 26
Хәбибуллин Илнар Нәфис улы. Китап 27
Шәехова Римма Риф кызы. Акбай һәм Мияубикә 29
Яшем биштә 29
Болытлар 29
Серле урман 29

Верю! *Р.Миннуллин* 30
Абрамова Татьяна Васильевна. Исповедь старого Светофора 31
Болотова Дарья Валерьевна. Сон 33
Мой сон 33
Гриб-боровик 33
Бунчеева Елена Александровна. Хокку 34
Гирфанова Эльвира Наилевна. Я в ответе 35
Дергунов Максим Юрьевич. Бессилие 36
Мир зеркал 36

Завитневич Екатерина Евгеньевна. Любимая книга 37
«Мне сегодня не до сна...» 37
Игонина Ангелина Викторовна. Любимым родителям 38
Любимой бабулечке 39
Колыбельная для Карины 39
Ключникова Таисия Павловна. На гибель Пети Ростова 40
Кривошеева Валерия Егоровна. Шаг за шагом к профессии 41
Подкидыши не дают покоя 42
Кузьмина Анастасия Ивановна. Пёсик 44
Рифма 44
Ласкаржевская Галина Владимировна. Я люблю... 45
За тебя 45
Обещание 46
Рассвет 46
Маленькое чудо 47
Маклакова Мария Ивановна
«Сегодня мы любим, а завтра играем...» 48
Боюсь 48
Мартынычева Светлана Александровна
«Я верить в счастье перестала...» 49
Самой дорогой! 50
Юниор 50
Мерцалов Антон Сергеевич. К... 51
Черта 51
Сынок... 52
Читая «Евгения Онегина» 52
Можгина Нелли Анатольевна. Любите мир! 54
Даже и не пробуй!!! 55
Никифорова Валерия Владимировна. Бабочка 56
Моя мечта 56
Никифорова Виктория Сергеевна. Обед для кота 57
Нежность 57
Фантазия 57
Николаева Екатерина Викторовна. Каникулы 58
Норкина Ольга Андреевна. Прощай, школа! 59
Полоскина Олеся Алексеевна. Родина 61
Благодарю 61
Попова Дарья Алексеевна. «О, вечные романтики...» 62
Сафиуллина Элина Ильшатовна. Звездопад 63
Седунова Наталья Павловна. На пороге мечты 64
Мысли вслух 64
Рисунок 64
Елабуга 65
Трушкина Юлия Викторовна. Мы – люди! 66
Мечтаю о ветре 67
Фадеева Любовь Сергеевна. Прости 68
Чаадаева Анастасия Сергеевна. О весне 69
«Птица, ты птица, родная, вольная...» 69

Литературно-художественное издание

Яшьләр авазы–Голоса молодых

(На татарском и русском языках)

Редакторы *Л.Янсуар, Л.Газизова*
Ответственный редактор *Р.Миннуллин*
Художник *Р.Хасаншин*
Компьютерная верстка – *Й.Нуриева*
Корректоры *А.Салахова, С.Ярмухаметова*

Формат 70x100 1/16. Бумага офсетная.
Гарнитура Schoolbook Cyr. Печатных листов 4,5.
Тираж 2000 экз. Заказ №

Издательство Фонда духовного возрождения «Рухият»
ОАО «Татнефть».
г. Казань, ул. Солдатская, 8, оф. 306.
т/ф (843) 518-74-02. E-mail: ruhiat@mail.ru.

Оригинал-макет подготовлен с помощью
пакета программ Jahat™.

Отпечатано в ОАО ПИК «Идел-Пресс».
420066, г. Казань, ул. Декабристов, 2.